

EESTI

35_s

PORDILEHT

Nr. 1

JAANUAR

1939

Kolm suursündmust

Eesti spordielus

Lähemal ajal on Eesti organiseerunud sportlaskonnal ja kehakultuuri sõpradel ees kolm suurt ülesannet, mille edukas sooritamine tähistab meie spordiajaloo suuri haripunkte. Need sündmused on:

1. **Väärikas osavõtt Helsingi olümpiamängudest**
2. **Eesti Mängude korraldamine**
3. **„SPORDI SUURRAAMATU“ ilmumine**

„Spordi Suurraamatu“ koostamiseks on liitunud meie spordijuhid, kehakasvatuse eriteadlased, suursportlased ja spordiajakirjanikud

„Spordi Suurraamatu“ toimetuse kolleegiumit juhib riigisekretär K. Terras, Eesti Spordi Keskliidu esimees. Sekretariaati kuuluvad: Eesti Spordi Keskliidu noortejuht G. Kalkun, Haridusministeeriumi kehalise kasvatuse nõunik A. Kalamees, toimetaja H. Mikkin ja toimetaja V. Raudsepp

„Spordi Suurraamat“ ilmub ligi 3000-leheküljelisena, 30 erivihus, mis moodustavad 5 suurt köidet

Ainult 2-kroonise sissemaksuga

võib saada „Spordi Suurraamatu“ tellijaks, kusjuures hiljem iga vihu eest tuleb tasuda Kr. 1.80, kuni tellija on saanud kätte 25 vihku. Viimased 5 vihku saab tellija tasuta

Kohemaksetavas rahas on teose hinnaks Kr. 41.—

L Ä H E M A L A J A L I L M U V A D

**ESIMESED VIHUD, MIS KÄSITAVAD
SUUSATAMIST, UISUTAMIST, RASKEJÕUSTIKKU**

Makske 2 kr. „Spordi Suurraamatu“ talitusele isiklikult või posti kaudu (K/Ü. „LOODUSE“ posti jooksvale arvele nr. 2055) ja Teile antakse või saadetakse kätte „Spordi Suurraamatu“ tellimisleht

**„SPORDI SUURRAAMATU“ TALITUS
TALLINN, KINGA TÄN. 6. TELEFON 411-92**

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

20. AASTAKÄIK

Nr. 1

JAANUAR

1939

Eesti Spordileht ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval. **Toimetus ja talitus:** Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28. Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 kr., 1/4 a. 1 kr.
Välismaale aastaks 6 krooni, 1/2 a. 3 kr., 1/4 a. 1 kr. 50 senti.
Tellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis postkontorites ja ajakirjanduse kontorites.

Üksiknumber 35 senti.

Toimetaja: AADU ADARI.

Eesti Mängude tähe all

K. Terras, Eesti Spordi Keskliidu esimees.

Eesti spordiliikumine on astunud uude aastasse, mis seab meile uusi ülesandeid ja üritusi, kuid samal ajal nõuab ka varemalgatatud ürituste lõpuni viimist. On selge, et alanud aasta suurimaks ürituseks kujunevad ettevalmistus 2. Eesti Mängudele ning lõpeks nende võimalikult parem läbiviimine. Seega võime ütelda, et tänavune kehalise kasvatus ja spordi aasta rullub eeskätt Eesti Mängude tähe all. Vastavad ettevalmistustööd algasid juba läinud aastal, käesoleval aastal pühendame nendele veel suuremat tähelepanu, püüdes kogu töös olla niivõrd intensiivsed, kuivõrd seda suudab meie vastav aparaat.

Teatavasti olid esimesed Eesti Mängud Eesti spordiajaloo ulatuslikemaiks pidustusiks, mis haarasid peagu kogu spordirahvast. Kuid kohe pärast esimesi Mängusid seadsime eesmärgiks, et tulevikus Eesti Mängud oleksid mitte ainult kehalise kasvatus ja spordi sünnimuseks, vaid muutuksid suurimaks rahvuslikuks ürituseks Eesti laulupidude kõrval. Eesti Mängude tulevik on kujuneda järjest laiaulatuslikumaks rahvasünnimuseks.

Mis puutub ettevalmistustesse eelseisvate Mängude puhul, siis selle kohta palju rääkida ei ole. Tööd on arenenud normaalset rada. Niipalju kui kõik asjaosalised organisatsioonid töösse on rakendunud, võib kõigis märgata tahet Mängudele võimalikult laiaulatuslikum alus seada, et Mängud igati kujuneksid rahvasünnimuseks ja õnnestuksid paremini. Võib ju tekkida ka lahkarvamusi, kuid minu isikliku arusaamise järgi pole karta, et need mõjutaksid E. Mängude ettevalmistust ja korraldikkude läbiviimist. Raskusi Mängude läbiviimiseks praegu ei ole märgata, kõik organisatsioonid töötavad käskikäes.

Kutsed osavõtuks 2. Eesti Mängudest on väljastatud. Loodetavasti leiavad Mängud head vastukõla üle kogu riigi ja kogu rahvas. Ütlen siinkohal kõigile juba ette: „Tere tulemast Eesti Mängudele!“

Teise suure ülesandena käesoleval aastal on olümpia-ettevalmistuse intersiivsustamine, mis osaliselt on

ühenduses ka Eesti Mängudega. Spordi Keskliit asub seisukohal, et enne Helsingi olümpiat tuleb vastavad ettevalmistuse kavad varakult välja töötada ja ellu rakendada. Selleks tuleb täiel määral ära kasutada spordiinspektorit A. Kolmpere. Ja et A. Kolmpere saaks kogu tähelepanu pühendada olümpia-ettevalmistuse töödele, pidas keskliit tarviliseks teda vabastada Eesti Mängudega seoses olevatest töödest. Kahel ringel korraga suurt tööd teha muutuks ühele isikule koormavaks.

Olümpia-ettevalmistuse kavade väljatöötamine nõuab palju aega ja suurt tähelepanu. Helsingi olümpia läheduse tõttu meile, haaravad eelseisvad olümpiamängud meid varematest aegadest suuremalt. Eeskätt saame saata Helsingisse rohkem osavõtjaid, kuid just see nõuab ka suuremat ettevalmistust.

Kolmanda suurüritusena tõstaksin välja Eesti Kehakultuurihoone küsimuse. Kuigi selles asjus tegutseb omaette sihtasutus, on viimases suurelt esindatud keskliidu juhatus, miks ka kehakultuurihoone ehitamine nõuab keskliidu juhtidelt suurt tööd.

Kehakultuurihoone ehitamises tuleb tänavu astuda otsustavaid sammu, sest tänavu kinnitatakse vastavad projektid. Millal täpselt jõuame nurgakivi panekuni, on raske ütelda, kuid siiski on käepärast kõik eeldused, et see toimub veel käesoleval aastal.

Läinud aasta lõpul oli võimalus vastavad kavad ette kanda riiklikule ehituskomiteele, mille eesotsas on Vabariigi President. Meie kavatsused kiideti komitees täiesti vastuvõetavaiks ja komitee jäi ootama üksnes meie lõpuprojekte. President K. Päts vaatas isiklikult kavad läbi ja esitas omapoolseid soovivaldusi, mis endastmõistagi võetakse arvesse lõpuprojektide koostamisel.

Niisiis: käesoleval aastal on kolm suurt üritust, mille teostamine aitab suuresti edasi viia meie liikumist. Eelkõige aga valmistume Eesti Mängudele, millele on pühendatud käesolev aasta.

Kogu sportlaskonnale soovin edukat uut aastat.

Esimehed

JUTUSTAYAD

Nagu seda eespool avaldatud artiklis märgib Eesti spordi keskliidu esimees K. Terras, on meil käesoleval aastal ees kolm suurüritust: 1) Eesti Mängud, 2) olümpia-ettevalmistus ja 3) Eesti kehakultuurihoone ehitamise eeltööde lõpule viimine. Kuigi need üritused haaravad ühtlasi kogu meie sportlaskonda, on igal alal veel rida teisigi üritusi, mida tuleb teostada paralleelselt ja ka seoses eelnimetatud üritustega. Kõigi ürituste teadasaamiseks ja siinkohal fikseerimiseks pöörusime meie eriliitude esimeeste või nende asemikkude poole lühikeste jutuajamiste korras.

Mida Eesti Spordilehele jutustasid oma kavatsustest ja muredest eriliitude esimehed, seda loeme alljärgnevalt.

Riigisekretär K. Terras,

Eesti Spordi Keskliidu ja Eesti Mängude Peakomitee esimees, kõnelemas maakonna-spordiliitude esimeeste nõupidamisel Kaubandus-tööstuskojas.

Maavõistluste-rikas aasta raskejõustikus

Raskejõustikuliidu alla kuuluvad meie olümpiaedukamad alad — maadlus, tõstmine ja poks. Kahtlemata võime nendele aladele väga suuri lootusi panna ka Helsingi olümpia puhul. Liidu esimees Oskar Köster rääkis järgmist:

— Küsite nii ootamatult, et võin karta mõnegi olulise asja vahelejätmist. Kuid esimeseks suureks tööks on meil igatahes osavõtt Eesti Mängudest. Paralleelselt areneb ettevalmistus ja osavõtt rahvusvahelistest üritustest. Eskätt maavõistlused ja nende kõrval maadluse-euroopavõistlused Oslos ning poksi-euroopavõistlused Dublinis. Nende kalender on teil teada samahästi kui minul.

— Kas Itaaliaga on oodata maadlusmaavõistlust?

— Selle kohta on käimas läbirääkimised.

— Kas Saksaga tuleb tänavu veel teinigi maadlusmaavõistlust?

— Esialgu oli kokkulepe kaheks maavõistluseks. Kuid hiljutisel maavõistlusel Berliinis peeti läbirääkimisi maavõistluste jätkamise kohta. Kuid igal juhul tuleb tänavu nii maadluses kui ka poksis ja tõstmises maavõistlusi rohkem kui varem aastatel.

— Kui suurte meeskondadega liit kavatseb osa võtta Oslo ja Dublini euroopavõistlustest?

— Siduvat vastust ma praegu ei taha anda. Kuid nii palju ütlen, et Oslosse on soov minna täisarvulise meeskonnaga, kui aga selleks jätkub rahasid ja maadlajatel tööpüüvust. Mis puutub poksi-euroopavõistlustesse Dublinis, siis sinna vist täisarvulist meeskonda ei suudeta saata. Kuid meil on häid poksi- ja keda võib julgesti saata. Ja ma ütlen, et saadame mitte 1—2 poksi- ja keda võib julgesti saata. Pealegi kuulub välisvõistluste võimaldamine olümpia-ettevalmistuse ossa. Suuremate kogemuste hankimiseks meie parimatele, peame neile võimalikult rohkem muretsema võistlusi välismaalastega.

— Kas Eesti võtab osa ka vabamaadluse-euroopavõistlustest Helsingis hilissügisel?

— Esialgu on liidu juhatust käest-jalust seotud lähimate ülesannetega. Kuid eks katsume minna ka vabamaadluse-euroopavõistlustele. Peale kõige muu seob meid raskejõustiku-propaganda, noorte kasvatuslik külg ja organiseerimine. Loodan, et propagandana provintsis aitavad kaasa esmakordselt peetavad meeskonnavõistlused. Esimese sellesarnase üritusena nad vast ei löönud veel läbi täiel määral, kuid tulemustega peab siiski olema rahul. Kui suudame rahva seas süvendada huvi raskejõustiku vastu, on liit rahul.

— On teil veel midagi lisada?

Käesoleva numbriga on kaasas Eesti Spordilehe eelmise aasta-käigu

SISUKORD

Unisuseks meile on kunstjääväli. Pildil Kõnigsbergi hiljuti ehitatud jääpalee, kuhu võistlema on kutsutud ka Eesti rahvusmeeskond.

— Kõik ei tule vast meele, kuid niipalju lisaksin siiski, et struktuurilistes küsimustes ilmub liidu kirjas-tusel käsiraamat, milles alates liidu põhikirjast on toodud määrustikud kõigi kolme ala kohta jne. Lühidalt: ta kujutaks endast n. ü. raskejõustiku katekismust.

Suured meeskonna-võistlused suusatamises

Talisport on, eriti viimastel aastatel, saanud vint-sutada muutlikkude ilmade tõttu. Kuid kõigest hooli-mata on püütud edasi arendada ja ongi näidatud edu-samme. Talispordiliidu esimehe Gustav L a a n e k õ r b i esimeseks mureks oli:

— Talispordiliidu võimed on piiratud. Meil on palju alasid, kuid vähe raha. Näiteks suusatamine on hästi levinud ja muutunud populaarseks, kuid rahalisi sissetulekuid ta ei võimalda. Teiseks kiusavad meid ilmad. Mul on heameel, et vabariigi presidendi nime-line Tallinn-Valkla-Tallinn teatesuusatamine õnnestus tänava hästi, igal juhul paremini kui eelmistel aastatel.

— Mis on liidu järgmisi suuremaid ettevõtteid?

— Eesti Talimängud 11.—12. veebruarini. Kavatse-me neid korraldada kogemuste najal, mida pakkusid l. a. korraldatud Eesti suusapäevad. Talimängude kes-kuseks jääks Nõmmel Mustamägi, kuid samal ajal toi-muksid lokaalse ulatusega talipidustused üle kogu riigi vastavate maakonnaliitude järelevalvel. Eelolevad 2. Eesti Talimängud kujuneksid oma eelkäijast ulatuslike-maiks. Nii märgiksin kavast maakondade-vahelist

meeskonna-suusatamist 10 km-is. Iga maakond võib välja panna 30 suusatajat, misjuures arvestatakse iga maakonna 25 parima tagajärjega. Teistel aladel oleksid Talimängud ühtlasi Eesti meistrivõistlusteks.

— Kas Eesti võtab osa Riia euroopavõistlustest kiiruisutamises?

— Kuna meie kiiruisutamise kantsiks on praegu Tartu, siis saatsime vastava võistluskutse edasi Tar-tusse. Vastust pole liidule seni veel saabunud, sellepä-rast pole võetud ka seisukohta. Schveitsis korraldata-vaist jäähoki-maailmavõistlusist sel aastal igatahes osa ei võta. Jäähoki on meil küll tõusul, kuid praegu on veel varajane maailmavõistlustel startida. Kui aga tä-navu tõus jätkub senist rada, siis järgmisel aastal võib tulla küsimusse osavõtt maailmavõistlustest.

— Vaatleja saadate Schveitsi maailmavõistlustele siiski?

— Selleks otstarbeks ette nähtud rahasumma üle ei valitse talispordiliit. Kui aga meilt nõu küsitakse, siis tuleb asi kaalumisele.

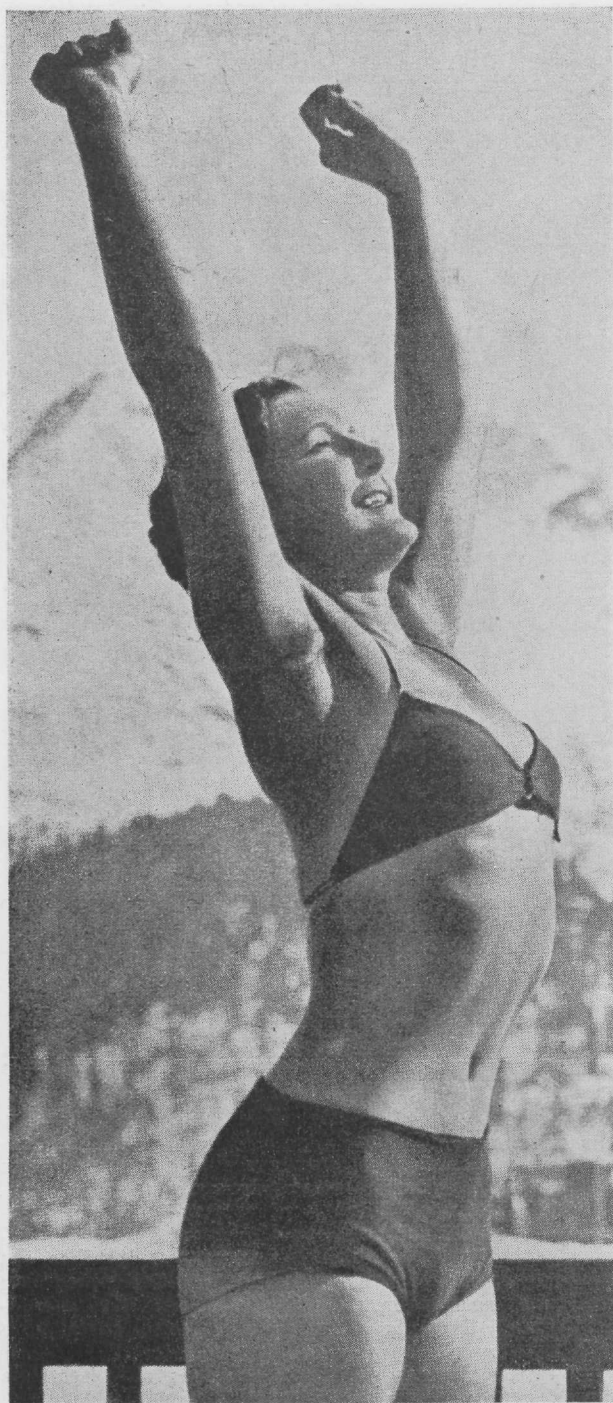
— On teil muus osas uudiseid?

— Peale tavalise jooksva töö vahest veel see, et tahame luua kohtunike kaadrid eeskätt mäehüpetes, jäähokis ja iluuisutamises, et igal alal oleksid vilunud hindajad.

Jahtklubides olümpia tähe all

Jahtklubide liidu uue aasta kavatsustest oli juttu liidu sekretäri, merev.-ltn. Mihkel Piigertiga.

— Jahtklubide elu areneb tänava olümpiamängude tähe all. Eeskätt on kavas olümpiajollid. Neid on

Esimene ringutus uuel aastal.

meil nüüd rohkesti muretsetud, et saaks vastavalt treenida. Esialgu oli karta, et olümpiajollide sõit jääb Helsingi olümpiakavast välja, kuid kartus osutus varajaseks. Tarvitusel on 1936. a. monotüüp. Kavas on veel teisedki klassid. Võistlused toimuvad Helsingi lähedal, 2—3 miili eemal Helsingi tuletornist, kus Soome klubid tavaliselt korraldavad võistlusi. Tänavu on seal ette nähtud võistlused kuldpoakaalile, mis läinud aastal korraldati Ameerikas.

— Kas ka meie jahtidel avaneb võimalus neist võistlustest osa võtta?

— Kahjuks ei, kuna selles klassis nõutakse, et tuleb võistelda oma maal konstrueeritud ja ehitatud jahtidega, mis aga meil puuduvad. Teega tutvumine osutub meil siiski võimalikuks. Kodumaal on tänavu suuremateks võistlusteks Tallinna ja Pärnu nädalad. Viimane korraldatakse seoses Pärnu kuurordi 100 a. juubeliga. Ühe või kahe jahiga võtame osa Rootsi kuningliku jahtklubi poolt korraldatavast sõidust ümber Gotlandi.

— Kas varem on meil sellest sõidust osa võetud?

— Kord katsetasime osa võtta, kuid vaikse ilma tõttu tekkis viivitus. Viis aastat tagasi võistlesime kaasa koguni 8 jahiga, kuid siis ei toimunud sõit ümber Gotlandi.

— Ja jääpurjetamises Eesti mõistagi stardib euroopavõistlustel?

— Seda küll. Nendele võistlustele, mis peetakse 3.—8. märtsini Angenburgis, saadame 8—10 purjekat. Eesti Talimängude kavas, kuid märtsis, korraldame suuremad võistlused. Nendele on oodata ka välismaalasi, kuna 12 m² klassis on lahtised võistlused vab. presidendi rändauhinnale.

Hoogtöö Eesti Mängudel sissejuhatuseks pidevamale tööle

Tänavune spordiaasta läheb suurel määral ka võimlemise tähe all. See ala võtab Eestis järjest suuremat hoogu. Meie küsimusele võimlejateliidu ürituste kohta käesoleval aastal vastas liidu esimees Olev Piirsalu kõige pealt järgmist:

— Võimlejateliit saab ütelda, et tema tegevus käesoleval aastal on seotud peamiselt Eesti Mängudega, millel võimlemisele ja rahvatantsudele on pühendatud väga kaaluv osa. Nagu teada, on kogu võimlejateliidu juhatus rakendatud Eesti Mängude võimlemise ja rahvatantsude toimikonna tegevusse. Ja kuna on tegemist võimlejate ja rahvatantsijate suurte masside toomisega Eesti Mängudele, siis see neelab enda alla peagu kogu tegevuse, mida võimlejateliit võiks avaldada. Ettevalmistustöödele kulub juba vana aasta lõpust õige intensiivsel kujul 2—3 kuud, kuid veel suuremat rõhku nõuab ta Mängude tähtaja lähenemisega. Võin toonitada seda, kui varem vast on olnud juttu teatud lahkeliidest mõningais küsimusis, siis nüüd valitseb täielik üksteise mõistmine ja koostöö võib areneda täiuslikkude rada.

— Mida loodate Eesti Mängudest?

— Meie kindel lootus on, et Eesti Mängud ei jää võimlemise ja rahvatantsude alal ainult ühekordseks hoogtööks, mis lõppeks Eesti Mängudega; vaid et tulevikus nendel aladel jätkub pidev ja tõusev areng, nii et Eesti Mängude hoogtöö on üksnes ettevalmistuseks ja sissejuhatuseks järgnevale tööle, mis haaraks kogu rahva.

— Milliseid üritusi on liidul ees peale Eesti Mängude?

— Nagu teate, korraldatakse enne Mängusid maakondlikud eelmängud. Võib olla tuleb sarnaseid kohaliku ulatusega mängusid võimlemises ja rahvatantsudes korraldada ka pärast Eesti Mängusid mõnes maakonnas ja tähtsamate sündmuste puhul.

— Kas tänavu on ette nähtud esinemisi ka välismaal?

— Lingiadist võtab võimlejateliit kindlasti osa. Saadame sellele kaks gruppi — naised ja mehed, kummaski grupis 200—300 inimest.

— Kuid kas mujalegi sõidetakse?

— Kutseid on küll mitmesse poole, kuid eeskätt tahab liit pühendada tähelepanu võimlemise organiseerimisele kodumaal, et Eesti Mängude hoogtöö ei jookseks liivasse. Teiseks: osavõtt Lingiadist võrdub samale, kui oleks käidud välismaal mitmel pool.

Jalgpallitreenerite kaadri loomine

Jalgpalli küsimustes intervjuerisime vastava liidu abiesimeest August Lassi, kes ühtlasi kahetsust avaldas, et liidu esimees Ado Anderson viibib haiglavoodis.

— Püüan teda asendada, nii palju kui tunnen selles õigustatud olema. Eeskätt märgin, et jalgpallitaseme tõstmiseks oli liidul välja töötatud kaks kava. Esimene nägi ette tavalises korras rändtreenerit, teine aga rida kohapealseid ja püsivaid treenereid liiduklassi kui ka A klassi seltside juure. Kuidas neid kavasis ellu viia, selleks sooritas vastav komisjon tutvumise ja läbirääkimiste reisi suurematesse keskustesse. Tulemuseks oli, et suuremate seltside juure tuleb ametisse seada püsivad treenerid, kes hiljem muutuksid palgalisteks. Treenereite-hooldajate kaadri saamiseks korraldati jaanuaris kursused, millest võttis osa 30 mängijat üle riigi.

— Rea seltside juures olid varemgi püsivad treenerid: Kas nende tööga on jäädud rahule?

— Just see asjaolu, et säärane süsteem meil senigi on kasutamist leidnud ja et ta on kannud vilja, julgustaski selle süsteemi jätkamist seal, kus võimalik. Seni aga puudusid ametliku diploomiga treenerid, kuigi oli korraldatud vastavaid kursusi. Liit nüüd legaliseeris olukorra, andes vanematele ja kogenumatele treeneritele otsekohe vastavad paberid. Teised tõusevad selle astmeni järk-järgult, seda mööda, kuidas nad sooritavad katsed vastavas treenerite-hooldajate koolis. Peetud kursused olid esimeseks astmeks selles koolis ja liit korraldab neid ka tulevikus. Põhimõtteks oleks, et esimese kursuse lõpetanud saaksid treeneri kandidaadi õigused, teine kursus annaks abitreeneri diplomi ja kolmas juba treeneri kutse.

— Kas ka tulevikus korraldatakse kursused talvel?

— Jah. Nad on mõeldud korraldada enne hooaega. Edasi jätkame tähelepanu pööramist noorte kasvatamisele. See laieneb kandepinda ja tooks koolinoorte kaudu intelligentset materjali juure. Noorte küsimustega tegelemiseks on jalgpalliliidu juure asutatud noorte-sektsioon, missugune osa töötaks käsikäes noorte spordiliiduga ja selle osakondadega maakondades. Kui nüüd mõlemad üritused, s.o. treenerite aparatuur ja noorte kasvatamine, rakendatakse liikumisse täiel määral, peaks see olema kasuks jalgpallitasemele.

— On teil uudisi oodata ka võistluslikus osas?

— Tavalises korras tulevad pidamisele regulaarsed maavõistlused ja Balti turniir. Uudiseks on vast see, et esmakordselt näeme maavõistlust Saksaga just Eesti pinnal. Mõningaid väljavaateid on ka Itaalia rahvusmeeskonna saamiseks Tallinna.

— Kas Euroopa tugevamate jalgpallklubide külaskäikude puhul on loota, et seltside algatusel seatakse nende vastu meie rahvusmeeskonda?

— Selle vastu ei peaks olema sellelgi, kui aga leitakse sobiv platvorm ühiseks vastuvõtuks.

— Helsingi olümpia jalgpalliturniirist võtab osavist ka Eesti?

— Olümpia-ettevalmistus algab kohe. Helsingi olümpia läheduse tõttu võtame sellest kindlasti osa ka jalgpallis. See oleks siis Eestile teiseks osavõtuks olümpia-jalgpalliturniirist pärast Pariisi olümpiat.

Eesti-Poola-Läti kolmikmaavõistlused taaselustamisele?

Kergejõustikuliidu kavatsuste kohta kõnetasime liidu esimeest Juhani Kukke ja abiesimeest Elmar Männikut.

— Kergejõustikuliidu töö areneb eeskätt kahes peagu paralleelses suunas: 1) ettevalmistus Eesti Mängudele ja 2) ettevalmistus Helsingi olümpiale. Olümpia-ettevalmistuse kava on meil koostatud. Ette on nähtud suvised laagrid, abitreenerite palkamine suurematesse keskustesse, õppefilmid jne. Kuivõrd kõike kavatsetavat suudame teostada, see sõltub ressursidest. Olümpiakomiteele esitame palve 24.000 kr. saamiseks.

— Mis uudiseid on oodata maavõistluste rindel?

— Eeskätt tulevad pidamisele regulaarsed maavõistlused: Soomega Soome pinnal, Lätiga Riias ja Leeduga Eesti pinnal. On arvata, et maavõistlus Leeduga toimub tänava Pärnus. Suusõnaliselt on Pärnu poolt säärane soov avaldatud. Maavõistlus Pärnus toimuks seoses Pärnu kuurordi 100 a. juubeliga. Sel puhul Pärnu linnavalitsus võtab maavõistluse majandusliku riisiko endale.

— Tallinnas ei ole siis oodata ühtki kergejõustiku-maavõistlust?

— On ka sellele mõeldud. Kavatsime esitada Saksa ettepaneku esimese maavõistluse pidamiseks, misjuures see toimuks Tallinnas. Paralleelselt sellele üri-

Jalgpalliliit korraldas jaanuaris treenerite-hooldajate kursused. Pildil kursuste juhid ja osavõitjad. Esimeses reas istuvad (vasakult): E. Saar, H. Paal, Jalgpalliliidu juhatusliikmed P. Kalev ja Ed. Lass, edasi H. Niiler, K. Sillak ja V. Peterson.

Eeskujuline sprinteritehnika! Seda näitavad Owens ja Wykoff.

tame Eesti-Poola-Läti kolmikmaavõistluste taaselustamist. Nende kolmikmaavõistluste ring lõppes 1935. a. Tallinnas. Nüüd teeme ettepaneku, et uus ring algaks Tallinnaga. Läinud aastal oli Poola kergejõustikuliidu abiesimehega sel teemal juttu, ja näis, et võime saavutada kokkuleppe. Kuid kui maavõistlusest Saksaga või kolmikmaavõistlusest ei peaks siiski saama asja, on varus esimese Balti turniiri korraldamine kergejõustikus. Sel puhul jääks aga ära Eesti-Leedu iseisev maavõistlus.

— Stokholmi eliitmängudest ja Londoni kergejõustikumängudest kavatsetakse osa võtta muidugi tavalises korras?

— Kahtlemata. On oodata kutset ka Berliini. Kuid täiesti uudseks ürituseks oleksid kergejõustiku-maavõistlused naistele. Eeskätt on vastavat soovi avaldanud Läti liit, mispuhul maavõistlus toimuks Riias. Kuid omapoolt tahame Tallinnas korraldada naiste maavõistluse Soomega.

— Kas loodate, et naiste maavõistlused tasuvad endid majanduslikult?

— Võib loota. Seda sellepärast, et naistega on kuld tunduvat väiksemad. Pealegi võime maavõistluse puhul väljaspool kava korraldada mõnel alal võistlusi ka meestele.

— Aktiivsportlaste ringkondadest oleme kuulnud soovi, et Eesti meistrivõistlusi korraldataks augusti ase-

mel juulis. August on tavaliselt olnud välisvõistluste-kuu, miks just tahetakse seks ajaks olla vabad.

— Põhimõtteliselt ei saa selle vastu midagi olla, pealegi kui 1940. a. oleme sunnitud Helsingi olümpia tõttu meistrivõistlused niikuinii varem korraldama. Kuid praegu on raske ütelda, kas juuligi oleks vaba välisvõistlustest.

Helsingi olümpia ajal Tallinnas korvpalli-maailmavõistlused?

Käsi-palliliit on õnnetu selles mõttes, et soomlased tõrjusid korvpalli välja Helsingi olümpiakavast. Sellepärast esitasime käsi-palliliidu esimehele, lendur-major Ain Merele järgmise ilma sissejuhatuseta küsimuse:

— Kas korvpalli eemalejäämise tõttu olümpiakavast Eesti ei korraldaks olümpiaturniiri asendajana 1940. a. Tallinnas esimesed maailmavõistlused korvpallis? Sel puhul võiks loota osavõtjaid isegi ookeanide tagant, kust niikuinii tullakse Helsingi olümpiale, mis puhul vahest võetakse kaasa ka korvpallimeeskonnad.

— Tõtt üteldes, on selletaolisi mõttemõlgutusi liidus juba liikunud, kuid meie teame, et selle toreda ürituse teostamine on seotud suurte raskustega. Kuid igal juhul kavatsesime olümpiamängude ajal korraldada vähemalt väikese ulatusega rahvusvahelise turniiri. Kuid

Head uut aastat sportlaskonnale

soovivad:

Eesti Spordi Keskliit
Kergejõustikuliit
Eesti Jalgpalli Liit
**Eesti Maadlus-, Tõste-
ja Poksiliit**
Eesti Deespordi Liit

Eesti Võimlejate Liit
Eesti Käsipalli Liit
Eesti Tennise Liit
Eesti Jätkklubide Liit
Eesti Veeremängu Liit
Eesti Talvespordi Liit

kui maailmavõistluste korraldamise mõte leiaks üldist poolehoidu, siis võiks sellest tõsiselt kinni haarata ja asuda plaanide väljatöötamisele.

— Igal juhul oleks maailmavõistluste korraldamine riiklikul toetusel, analoogiliselt euroopavõistluste korraldamisele maadluses. Olümpia ajal korvpalli-maailmavõistluste korraldamisega tõmbaksime Eesti päris suure voolu olümpiavõitjaid ja ühtlasi oleks meie heaks tutvustamise võimaluseks maailmale.

— Riiklik toetus on siin kahtlemata vajaline. Loa hankimine maailmavõistluste Eesti kätte saamiseks rahvusvaheliselt korvpalliliidult peaks olema hõlbus, kui ei hakka kandideerima teised. Ühe suure mure, nimelt väljaku küsimuse, loodame lahendada veel enne Kaunase euroopavõistlusi. Käsipalliliidul on kavatsus apelleerida toetuse saamisega seltskonna poole ja ehitada korvpalliväljaku suuruses laudpõrand. Kaunases on säärane puuväljaku juba olemas ja igati näidanud oma otsustarbekust. Puuväljaku heaks omaduseks on veel see, et ta on transporteeritav. Nii võime teda üles seada kas staadionile, kus suur tribüün pealtvaatajatele, või ka mujale. Puupõranda tahame valmis saada juba pike-mat aega enne Kaunase euroopavõistlusi, mis toimuvad mai lõpul. Kuna euroopavõistlusedki korraldatakse puupõrandal, siis saaksime Tallinnas aegsasti vastavalt treenida.

— Kas euroopavõistluste korraldamine Kaunases on nüüd päris kindel?

— Meie arvates küll. Leedu on rahvusvaheliselt liidult nõutanud loa, et mängijate pikkus võiks olla piiramatult. Ainult sel tingimusel oli ta nõus euroopavõistlusi korraldama. Luba on vist saadud, sest euroopavõistlusteks on Kaunases ehitatud uus tribüün — 8000 pealtvaatajale.

— Mida muud on uudist käsipalli rindelt?

— Peale jooksvate maavõistluste ja meistrivõistluste, mille kalender üldiselt teada, võiks märkida seda, et käsipalliliit kavatses võrkpalli jätta välja talvel harastatavate alade hulgast ja muuta ta ainult suvel mängitavaks. Edasi pean märkima seda kurba asja, et Tartus on korvpall ülikooli võimla äravõtmisega jäänud peagu katusetu. Siin peab leidma parandust.

Noorte tenniselaager kordamisele

Millised on tenniseliidu kavatsused, selle kohta jutlesime liidu esimehe Anatol Toomsiga.

— Palju sõltub sellest, kuidas kujuneb liidu majanduslik olukord. Kuid väljavaateid selle parandami-

seks on. Tavalises korras tuleb pidamisele maavõistlus Soomega — tänavu Helsingis. Edasi võistleme Balti karikale Riias. Usun, et seekord meie meistrid ei puudu turniirist, ja meie suudame karika tagasi võita.

— Kas teiste riikidega on ka oodata maavõistlusi?

— Ammu aegselt on ses suhtes sidemed Poolaga ja Saksaga, kuid seni on nendega maavõistluste jätkamine nurjunud. Kulud on liig suured.

— Kas meie tennis mängijad ei kavatse atakeerida ka Daviscupi?

— Kuni meil puuduvad väljavaated sarjas edasipääsemiseks, meie seda siiski veel ei tee, kuigi üks kord varem oleme startinud. Meie ei tea, kellega loos meid kokku viiks ja kas oleks väljavaateid.

— Kas on veel mingisuguseid üritusi?

— Tavalises korras tulevad pidamisele kinnised ja lahtised meistrivõistlused. Viimastele loodame jällegi häid välismaalasi. Kordamisele tuleb tenniselaager noortele. Läänud aastal Narvas korraldatuna rahuldus see täiel määral ja löi end läbi. Loodame, et l. a. laagris viibinud noored nihkuvad mänguoskuses edasi, ja et nende seast võrsub tulevikulootusi.

Tallinn vajab ujulat

Veespordiliidu kavatsustest rääkis meile liidu esimees Richard Mast:

— Esimeses joones huvitab veespordiliitu ujumispropaganda. Eelmiste aastate eeskujul korraldatakse ujumisaal. Kuid katseliselt tahame mõningas kohas tänavu korraldada 10-päevased ujumiskursused 5. õppeaasta koolilastele. Edaspidi kujuneksid need üleriiklikult korraldatavateks. 12–13-aastasest eas on lapsed kõige vastuvõtlikumad igasuguste oskuste õppimiseks, miks seda tuleb ka kasutada. Järgmine peamure on ujulate võrgu loomine. Paljudes kohtades need üldse puuduvad, isegi kuurordilinnas Pärnus. Tahame astuda samme, et omavalitsused tuleksid appi ujulate soetamisele. Rõõmustavana võib märkida, et Tartu saab tänavu linnavalitsuse toetusel Emajõe ujula. Selles on teened Tartumaa spordiliidul ja sealsel veespordiklubil.

— Nii et isegi Tartus polnud korralikku ujulat?

— Ujulat kui niisugust, mis mahutaks ka maksulisi pealtvaatajaid võistluste puhul, igatahes ei olnud. Kuid ega Tallinngi pole paremas olukorras. Piirital on küll ujulad kuid maksulisi võistlusi saab seal korraldada ainult pühapäeviti ja pealegi ainult säärastel ilmadel, mis pole liig palavad, sest siis jääb rahvas randa. Vihmase

ilma puhul ei tule publik aga üldse Piritale. Kui aga Tallinnas oleks ujula, siis saaks võistlusi korraldada ka äripäeviti ja risk, et ilm takistab publiku ilmumist, on väiksem.

— Kuhu siis Tallinnas ujula ehitada?

— Igatahes mitte mereranda, vaid Kadriorgu, staadioni ümbrusesse. See tuleks ehitada korraliku filtriga ja vee soojendamise võimalustega. Viimasel puhul saaks ujumishooaeg vältida mai algusest septembri lõpuni, seega vähemalt kahe kuu võrra kauemalt kui seni. Eriti tähtis on see aga kooliõpilastele, sest hooaja pikemine langeb just sellele ajale, millal töötavad koolid. Liit igatahes püüab astuda kõike sammusid Tallinnasse ujula saamiseks.

— Ja millised on liidu kavatsused võistluslikus osas?

— Igal juhul alustame olümpia-ettevalmistust, miks tänavune hooaeg kujuneb rikkamaks ka rahvusvahelistest võistlustest. Uudsuseks oleks Balti turniiri korraldamine Kaunases 19.—20. aug. Õieti oleks meie liidu aukohus korraldada esimene Balti turniir, kuid meil puudub võistluspaik, millele saaks mahutada pealtvaatajaid seevõrra, et suuremad võistlused endid tasuksid.

— Kas Balti turniir kõrvaldab regulaarsed maavõistlused Lätiga?

— Meie soovile see küll ei vasta, sest tahame lätlasi tänavu meeeldi näha Tallinnas. Kuid eks näe, mida arvavad lätlased. Edasi tuleb pidamisele maavõistlus Soomega Soomes ja Tallinn-Kotka linnavõistlus. Viimase tähtaeg ja asukoht on alles lahtine. Peale muu tuleb rida rahvusvahelisi klubivõistlusi. Kavatseme tuua ka Rootsist 2—3 paremat ujujat, et parematel avaneks võimalusi võimeid mõõta parema klassi ujujatega. Näiteks E. Roolaiul pole praegu vastaseid ka Soomes. Ka tahame meie parimaid saata võistlema Rootsisse ja Soome.

Laskespordis maailmavõistluste aasta

Eesti Laskurliidu esimehe kindral Otto Sternbecki poole pöördusime esmajoomes küsimusega:

— Mis on eeloleval aastal suurimaist võistlusist tegevuskavas?

— Eesti Laskurliidult suurimaks ürituseks on startimine eeloleval aastal rahvusvaheliselt laskespordi unioonilt korraldatavatel maailmameistrivõistlustel 30. juunist kuni 11. juulini Luzernis. Eesti laskurmeeskonna startimine on kindel peagu kõigil võistlusaladel täisarvuliste meeskondadega, kusjuures püstolilaskurite startijate arvus valitseb veel selgusetus, millises ulatuses võistlema sellel laskespordi alal.

— Kui suureks kujuneb Eesti esindusmeeskonna arvuline koosseis Luzernis?

— Eelkalkulatsioonidega arvestades tõuseb laskurite, tehniliste juhtide ja esindajatega see 30-ne lähedale. Helsingis oli meie esindusmeeskond koguni 40-liikmeline. Sveitsi sõidul, arvestades suurte kuludega, tuleb meeskond väiksemaarvulisem. Helsingis olime esindatud 32 laskuriga. Sveitsi saadame maksimaalselt 25 laskurit. Tänavu kujuneb meeskond vähemaks ka põhjusel, et medalivõistlused on ainult ühekordsed. Helsingis võis lasta kaks korda. Seega võivad laskurid esineda mitmel võistlusalal.

— Eesti meeskonna treeningukavadest ja võistlusoludest Luzernis?

— Meie ilmastikuolude juures on võimalik järjekindla treeninguga alustada alles veebruaris — talvekuudel valitseva lühikese valge aja tõttu. Eesti rahvusmeeskonna kandidaatide ühisharjutused algavad veebruari keskel. Luzernis tuleb Eesti laskuritel tege- mist teha valgustusoludega, mis vägagi tunduvalt eri-

nevad meie oludest. Need matšimehed, kes võistelnud Lvovis ja Roomas, juba tunnevad lõunamaist valgustust. Ühelt poolt äärmiselt tugev valgustusjõud, mis silmad paneb valutama, teiselt poolt refraktsioon, „värisev“ ja „värviline õhk“ ja märgi halb nähtavus. Sellele lisandub veel mägestikuoludes alatine muutlikkus äärmiselt järskude üleminekutega. Seda olukorda ter- vikuna ei ole meil kodus kunagi võimalik rekonstruee- rida. Üldiselt arvan, et korralikkude ilmade juures ei ole valgustusolud takistuseks Eesti laskurite edu- kusele.

— Eesti meeskonna võidulootustest Luzernis?

— Kõigele sellele vaatamata loodame kõige pare- mat. Kuigi vastastel on aatakeerida meid hõlp- sam, siiski püüame hoida seni võidetud positsioone ja võita veelgi juure uusi positsioone. Kuigi maailma laskeport on suurel tõusul, võin julgelt mär- kida, et vastastel meie võitmine kujuneb vägagi raskeks.

Veeremängus kontakti Soomega

Veeremäng on viimasel ajal järjest populaarsemaks muutuvaid spordialasid, nii palju kui aga tema harras- tamiseks on võimalusi. Pöördusime veeremänguliidu sekretäri Tõnis Murru poole:

— Mida veeremängijad tahavad uuel aastal pakkuda?

— Midagi erulist meil ei ole — kõik sammub pea- miselt endist rada. Uute võistlustena tulevad tänavu kalendrisse Harjumaa esivõistlused. Eesti meistrivõist- lused korraldame seekord Narvas.

— Kas Narvas on neid varem korraldatud?

— Jah, üks kord. Nimelt 1933. a. Edasi tulevad tänavu juba viiendat aastat pidamisele suvised võistlu- sed, millele rändkarika on välja pannud Herbert Kull Pärnust. Tavaliselt on need võistlused peetud Pärnus. Kuid kui juba l.a. kavatseti korraldada Eesti Mängu- sid, siis saadi karikaannetajalt luba suvevõistluste kor- raldamiseks ka Tallinnas. Loodetavasti jääb see luba kehtima tänavusegi aasta kohta. Seega pakusid veere- mängijadki oma osa Eesti Mängudest.

— Kas veeremängus ei avane võimalusi ka maa- võistluste korraldamiseks?

— Tahame astuda ses suunas kontakti Soomega. Väga võimalik on, et seoses Helsingi olümpiaga korral- datakse seal suuremaid võistlusi ka veeremängus, kuna ka Skandinaavias on see ala suuresti levinud.

— Kas on veeremängus kehtima pandud uusi määrusi?

— Ühendused on E. Spordilehes juba leidnud valgustust. Ücks kavatsuseks on pallide läbimõõtu muuta. Kuid seda saab üleliiduliselt kehtima panna uuel hooajal.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK T. N. 47, TEL. 444-22

KÕIK

SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega

Veerandaasta tööraport

Aljargnev ülevaade puudutab erialade-õpetajate aparatuuri tegevust läinud aasta kolme viimase kuu vältel. Oieti oli see ülemineku-hooaeg suviselt spordilt talvel harrastatavatele aladele, mille kõrval organiseerimis- ja instrueerimistööd jätkasid ka suve-spordialadel tegutsevad eriala-õpetajad. Aruanded tegevusest on spordiinspektori A. Kolmpere kaudu E. Spordilehes avaldamiseks esitanud kõik palgal olevad eriala-õpetajad peale võimlemise-ala oma. Koos viimasega on spordi keskliidul praegu ametis üheksa eriala-õpetajat, peale nende veel noortejuht. Suvel lisandub ujumisõpetaja, ku'd suusatamisõpetaja katkestab siis tegevuse.

Noortejuht G. Kalkun märgib oma aruandes, et hilissügis on osutunud noorte spordiliikumises tehtud töö kokkuvõtete ajajärguks. Üleriiklikud noorte korrespondents-võistlused neljas klassis toimusid 11-nes ringkonnas, näidates suurearvulist osavõttu ja rahuldavaid tulemusi. Samalalaadne maakondade-vaheline võistlus toimus poiste spordimärgi katsete sooritamises, kus aluseks võeti märgi katsed sooritanute arv protsentuaalselt iga maakonna elanikearvule. Esikoha'e tuli Petserimaa 307 märgiga. Ringkonnanoonikelt saadud aruanded näitavad, et üle riigi korraldati 5500 sportlikku üritust, millest käis läbi 77.750 noort. Suuremad noorte koosolekud peeti Tartus, Valgas ja Võrus.

Noorte spordiliit on osa võtnud Eesti Mängude eeltöödest. Eesti Mängude peakomitee poolt moodustatud E. M. noorte-sektsiooni tööst võtab osa kogu noorte spordiliidu juhatus, kelle esimees on ühtlasi sektsiooni esimeheks. Noorte harjutused on koostatud ja trükitavalmis. 57 õpetaja osavõtul peeti Tallinnas novembris harjutuste väljaõppekursus.

Suusatamisõpetaja A. Peepre viibis meie suuremates talispordikeskustes instrueerimise ülesandel. Otepääl jagas ta näpunäiteid hüppemäe ehitamiseks, koostades hüppemäe profiili. Mägi ehitatakse omavalitsuse ja kohalike seltskondlike organisatsioonide ühisjõul. Huvi suusaspordi vastu on Otepääl suur. Asjatundjad arvestasid, et 90% kogu Otepääl noorsoost suusatab, misjuures kolmandik sellest tegeleb ka suusahüpetega. Kui suusahüppemägi tänavuseks ei peaks lõpuni ehitatama, siis ehitatakse ajutine hoo-võtutorn ja trampoliin, et harjutamist mitte katkestada.

Ka Narvas tuli tegelda suusahüppemäe ehitamise kavatsustega. Mäe asukohaks oleks Joaoru ja ta võimaldaks kuni 20-m-lisi hüppeid. Suusaspordist pidas A. Peepre Narvas kaks loengut. Ta avaldab imestust, miks mõned paremad suusatajad loengust eemale jäid. Olevat lausunud, et A. Peepre eeskätt võitku neid suusatamises, siis tulgu õpetama (!). Võib märkida, et säärane väär vaatevinkel on meil esinenud ka mitmel teisel spordialal. Üldiselt tunnistas A. Peepre, et narvakate treening praeguse iseloomu juures olevat ebaõige. Treeningkavas olevat igapäev käiku ja jooksu ning pealegi kaks korda sellest suuskadel. Säärane jõupillamine ei viivat tipsaavutusteni. Praktika olevat näidanud, et narvakad suutvad edukad olla ainult esimese lume ajal, hiljem tulevat puudus jõust ja energiast.

Edasi tuli instrueerimas käia Rakveres, Arknal, Petseris, Võrus, Valgas ja veel kord Otepääl. Rakveres on suhteliselt elanikearvuga kõige suurem suusaspordilaste pere. Hüppemägi Kõrgemäel tuleb kohan-damisele ja parandamisele. Petserimaa kohta on märkida, et seal on suusaspordilevinud peamiselt linlaste hulgas, kuna maal, kus suur protsent venelasi, pee-

takse suusatamisest vähem lugu. Arusaamine eeltreeningu tähtsusest on väike. Maastikuolud pakuvad aga häid tingimusi suusatamiseks.

Praegu viibib A. Peepre Vierumäel kursustel.

Käsipalliõpetaja H. Niiler oli juhiks ja lektoriks 9.—15. dets. 1938. a. Kopli rahvamajas peetud käsipallijuhtide koolis. Mainitud kool oli teine selle-sarnane. Pärast kursuste lõppu korraldati ka kohtunike katsed. Kohtunike kaadri täiendamiseks korraldati Tallinnas kursused 30 osavõtjale. H. Niileri tööks oli ka uute korvpallimängu määruste tõlkimine ja redigeerimine ajanõuete kohaselt.

Eliitmängijate ettevalmistustöös tuli õpetust ja juhtnõore anda Tallinna ja Tartu liiduklassi mängijatele. Puudusena märgib H. Niiler seda, et kõik mängijad ei käinud järjekindlalt harjutustel, mis tunduvalt takistas ettevalmistust maavõistlusel. Uuest aastast hakkab kehtima kord, et rahvusvahelistest võistlustest on õigustatud osa võtma ainult korralikult harjutustel käijad. Võrreldes meie mängijate mängutaset lätlaste omaga, leiab H. Niiler, et meie mängijad pole halvemad, olugi et meil puuduvad kõik need kogemused, võimalused välisreisideks, harjutamised ja võistlused, mis on meie lõunapoolsetel naabritel.

Poksiõpetajal N. Maatsool oli kolm viimast kuud suunatud peamiselt rahvusmeeskonna ettevalmistamiseks maavõistlusteks Soomega ja Poolaga. Kuigi töö ühistreeningul käis täie koormatusega, ei võimaldanud tundide väike arv (2 korda nädalas) poksijatele täit võitlusvormi. N. Maatsoo juhhib tähelepanu sel-

E. A.-K. Ü. ERAHAIGLA

Narva mnt. 6-a.

Telefon 428-80

VESIRAVILA

Avatud kella 9—11 ja 16—19

Pärmi-, sõehappe-, merisoola-, männiekstrakti-, kodumaa tervismuda-, raba-, vahu- ja neljarakuvannid: Chargot-, mantelkapillaar-, Šoti ja aurudušid. Istevann, valguskapp, aurukapp ja diatermia tervismudaga

Arsti kõnetunnid kella 9.30—10.30 ja 18.30—19.00

TALLINN—HELSINGI LIIN

a.l.

„AEGNA“

Raskete jääolude tõttu lõpetab ühendusepidamise kuni järgmise navigatsioonialguseni.

Ekspedeerime keskn., 25. jaan., jne. iga 10 päeva järele esimesekl. reisijate ja kaubaauriku

„Abruka“

Tallinnast Kopenhaageni

ümberlaadimise võimaluste ja ka teist. Daani linnadesse ja kõigisse maailmajaagudesse.

Pileteid müüb ja kaubaülesandmisi võtab vastu

Laevaühing G. SERGO & Ko

Tallinn, sadam, Baikovi sild 1, tel. 31440, 31485

lele, et enne Dublini euroopavõistlusi ja Helsingi olümpiamängusid on ilm vajaline treeningruumide küsimuse lahendamine, et kindlustada suuremat edukust.

Kahe maavõistluse vahel oli võimalik treeningu pinget veidi alandada, mida N. Maatsoo kasutas töökäiguga tutvumiseks provintsis. Ta külastas Pärnut, Sindit, Rakveret, Kiviõli, Kohtla-Järvet, Sillamäed ja Narvat. Nähtuga jäi ta rahule.

Maadlusõpetaja A. Ohaka viibis suurema aja sõitudel provintsi, kus ta peamiseks eesmärkideks olid: 1) ettevalmistus maakondade-vahelistele meeskonnavõistlustele, 2) hooldajate võrgu loomine, ja 3) harjutuste juhtimine. Iseloomustavana märgib ta, et mitmes kohas oldi harjutuste alustamisega viivitatud ja algust tehtud alles A. Ohaka kohalesaabusel (näit. Pärnus, Võrus, Valgas ja Petseris). Petseris puudub ikkagi veel matt. Läänemaal on suuri edusamme teinud organiseerimine, on hoolitsetud ka maadlusmattide muretsemise eest.

Tallinnas on treeningud käinud täie innuga. Suurt rõhku on A. Ohaka pööranud nooremate maadlejate tegevusele ja märgib, et noorem generatsioon on teinud häid edusamme. Ühisharjutusi rahvusmeeskonna kandidaatidele korraldati enne maavõistlust Saksaga. Hädavajaliseks peab A. Ohaka, et seltsid pööraksid rohkem tähelepanu võistluste korraldamisele.

Tõsteõpetaja A. Mäll nendib, et tõstesporti arendamise töö on viimase kolme kuu jooksul muutunud eriti intensiivseks. Seda olevat põhjustanud peamiselt maakondade-vahelised meeskonnavõistlused ja asumine Eesti Mängude ettevalmistamisele. Nimetatud üritused on nõudnud ulatuslikemaid väljasõituseid maakondadesse. A. Mäll on viimase kolme kuu vältel sooritanud kuus väljasõitu 18 kohta kogukestvusega 40 päeva. Väljasõitudel andis ta 12 pikemaajalist ja 6 kiirkursust, millest osavõtjaid oli 275.

Kõikides külastatud kohtades on loodud soodsad võimalused tõstesporti harrastamiseks ruumide ja abinõude soetamisega. Selletõttu võib tõstesporti olukorraga maakondades jääda võrdlemisi rahule.

Läbistatud maakondades registreeris A. Mäll võistlus- ja harjutuskõlvulisi tõstekange järgmiselt:

Tallinn	13	Võrumaa	5
Tartumaa	10	Saaremaa	4
Virumaa	9	Läänemaa	4
Järvamaa	7	Viljandimaa	3
Valgamaa	7	Harjumaa	2
Pärnumaa	5	Petserrimaa	2

Kõigis linnades ja maakondades on kokku 81 tõstekangi, millest suur protsent on kaitseliidu üksuste omandus. Tundub, et ilma kaitseliidu kaasabitale tõstesporti harrastamine meil tunduvalt väiksem.

Tõstekool on üleriiklikult muutunud ühtlasemaks. See on suur samm edu poole. Järgnevalt võib rõhku asetada harjutuste süsteemile, mis on olulisim osa tõstetase tõusuks.

Peale väljasõitude tegutses A. Mäll Tallinnas. Siingi võib märgata, et juure on tulnud noori tõstjaid, kes innukalt käivad harjutamas koos vanemate tõstjatega.

Kergejõustikuõpetaja E. Tamme tuli sooritada instrueerimisreise talitegevuse õhutamiseks. Viibis väljasõidul kolm korda, külastades 5 kohta kogukestvusega 13 päeva. Eesmärgiks oli: 1) talitegevuse ja üldise treeningu selgitamine teoreetiliselt ja praktiliselt, 2) eliitsportlaste puuduste selgitamine, 3) juhtidega läbirääkimised ja juhtide leidmine kohtadele, kus need puudunud.

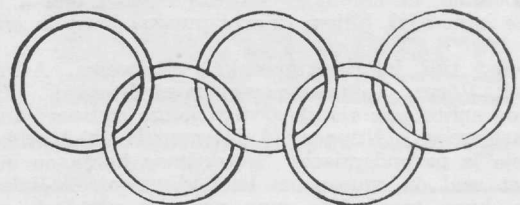
Kokkuvõttes märgib E. Tamm, et talitöö on üldiselt, eriti aga võrreldes varemaste aastatega, muutunud intensiivsemaks. See tõendab, et talitöö tarvilikkusest hakatakse üha rohkem aru saama, seda hindama ja rakendama. See omakorda on tingitud sellest, et paljudes keskustes on asjahuvilisi juhte, kes talitöö ettevalmistuse juhtimise on võtnud enda peale.

Tenniseõpetaja B. Lepik on suurema osa tööst ajast veetnud Tallinnas koolinoorte tennisetase tõstmiseks. Tema eesmärgiks on olnud tehnika silumine, võistlustahte kasvatamine ja praktilise mänguga kogemuste suurendamine. Üldiselt ta on noorte tööga rahul, ainult naismängijate võistlustahte hindab ta vaevalt rahuldavaks.

Provintsis pole B. Lepik saanud palju tööd teha, sest väljaspool Tallinna puuduvad ruumid, kus arendada tennist. Sellepärast ta on soovitanud provintsis talve-hooajal võimelda, kus see on võimalik, ning paremal juhul, mängida vastu seina.

Jalgpallõpetaja E. Saar, märgib, et läinud aastal kestsid harjutused seltsides tavaliselt kauem, kuna veel oktoobris mängiti jalgpalli. Pärast kuuajalist puhkust alustas ta Gonsiori tän. maneeshis tehniliste ettevalmistustöödega talitreeningu paremaks läbiviimiseks. Jalgpalliliidu poolt moodustatud komisjoniga käis ta Tartus ja Pärnus sealsetele jalgpalliorganisatsioonidele tutvustamas uusi töösuundasid 1939. aastaks.

Peale muu viibis veel Narvas, Rakveres, Viljandis, Türil ja Paides liidu uusi kavasad tutvustamas ja läbirääkimisi pidamas.

Kuuldut, loetut

New Yorgi Madison Square Gardeni peremees „Cornel“ John Reed Patrick võib mõnuga käsi hõõruda. Pärast seda, kui ta Mike Jacobsiga sõlmis kuuetkümmet suurvõistluste korraldamiseks Square Gardenis lepingu ja veel reale teistele ettevõtetele üüris oma ruume, võib ta täiesti rahul olla 1938. a. majandusliku küljega. Kuid nüüd on tules uued rauad, nende seas suurima sensatsioonina Donald Budge, kes kaalub palju dollareid. Elsworth Vines on Budge'i vastaseks lavastatavatel tennis matschidel. Nemad meelitavad Squar Gardeni kassadesse uusi dollarite hunnikuid. Seejuures on aga selge, et ainult esimesi nende vahelisi võistlusi võib sportlikust küljest võtta tõsiselt, siis aga saab tsirkus oma õigused, et hoida pinget kahe tennis-kuluse matschide vastu.

Juba varasügisel lausis Donald Budge, kui temaga räägiti tennis professionalistist, et tema suurim mure olevat, kuidas Ameerika amatöörtennis leiaks temale asetäitja, sest karta olevat, et veel paljudki tuntumad tennisistid järgnevat tema eeskujule. Kuid esimene, kes järgnes D. Budge'i eeskujule, polnud siiski jänki, vaid jugoslaavlane Puncce. Kuid igal juhul on Puncce mängija, kes kuulub maailmatabeli parimate hulka ja kes amatööride laagris võinuks tõusta veelgi kõrgemale.

Ameerikas mõeldakse koguni „lahtise“ turniiri korraldamisele elukutseliste ja asjaarmastajate osavõtul. Kui nii, siis Ameerika sport eemaldub Euroopa omast veelgi, muutub veelgi rohkem sensatsioonide ja dollarite tagaajamiseks. Kuid samal ajal kuuldu Ameerikast ka teisi häälid. Leitakse, et praegusel kujul spordiga on Ameerikas mindud üle piiride ja et olevat viimne aeg Ameerika sporti reformeerida. Mehed nagu Brundage ja Dan Ferris on ägedad amatöörismi kaitsjad ja nende vaated spordile hakkavad leidma üha rohkem poolehoidjaid ka Ameerikas. USA spordiliikumine võib peatselt seista suurte reformide ees.

Maailmarekordimees odaviskes Yrjö Nikkanen on oma tulevikukavatsustena lausunud järgmist: „Minu arvates tõuseb odaviske maailmarekord mõne aasta pärast üle 80 m. Olen praegu 23-aastane ja usun, et suudan veel 5—6 aastat kuuluda maailma parimate hulka. Minu suurim lootus on võita Helsingi olümpial kuldmedal. Ma usun, et Matti Järvinen on ka kahel lähemal aastal minu raskeim vastane. Kuid ka rootslane L. Attervall on väga kardetav. Edasi on headeks odameesteks eestlased G. Sule ja F. Issak, kuid ma ei usu, et neil oleks 1940. a. võidu väljavaateid. Kui aga silmas pidada, kui tublit tööd tehakse Saksa kergetõustikus, võib sellelt maalt alati oodata sääraseid üllatusi, nagu 1936. a. oli G. Stöck. Kuid koos Järvisega loodan ma veel mitmeks aastaks säilitada odaviske maailma-hegemoonia Soomele.“

E. Spordileht omalt poolt asetab aga suuri lootusi just F. Issakule. Viimane on samuti alles 23-aastane, miks samuti võib veel aastaid püsida maailma parimate hulgas ja praegusest tunduvalt rohkem saavutada. Kui kiirelt ta edasi suudab areneda, seda vahest näeme juba käesoleval aastal.

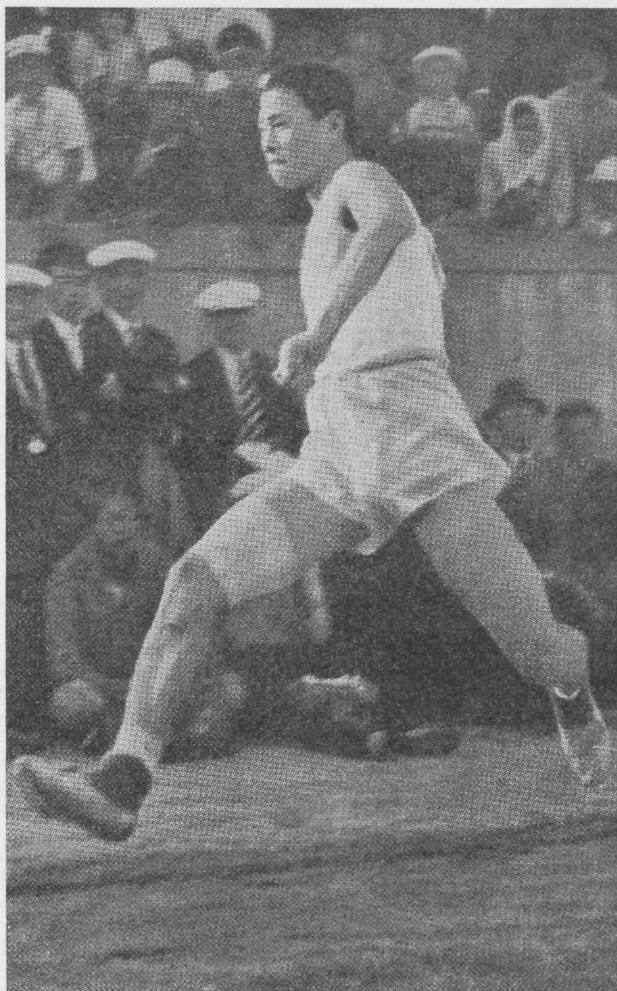
Asjaolu, et Soome, hoolimata oma vähesest elanike arvust, suudab olla üks maailma parimaid spordimaid, on sakslasid põhjustanud arutluse: kas on rahvaid, kelle erilise sportlik intensiivsus suudab täiesti tasa teha elanike arvu väiksuse? Toonitatakse, et säärastel rahvastel on niivõrd suur protsent tegevspordilasi, et nad läbilõikes suudavad sama palju pakkuda kui neist mitmekordselt suuremad riigid. Kas pole siin tegemist rahvastega, kelle kohta võiks öelda, et nad juba sünnilt on spordirahvad? Seejuures on omapärane veel seegi, et

näiteks Soomes ja Norras, kus sport väga kõrgel järjel, pole sport kunagi olnud riigistatud, vaid täiel määral toetunud seltskondlike kihtide õlgadele, kuna samal ajal suure elanike arvuga spordimaades on riiklikult toetatav spordiliikumine nagu endastmõistetav.

Samal ajal nendes väikestes riikides õitseb mitte ainult n.-n. võistlussport, vaid ka igasugused kehalised harjutused, nagu võimlemine jne.

Vastust esitatud küsimustele olevat raske saada. Kuid märgatav on siiski see joon, et kõrge spordikultuuriga väikeriigid on maailmasõjast olnud vähem haaratud.

Saksa raskejõustikuameti häälekandja „Kraftsport“ pahandab Zürichi spordilehe „Sport“ kirjutuse üle, milles on toodud, et Nõukogude Venemaa on tõtespordis eespool USA-d ja Saksat. Schweitslased toovad umbes samasuguse analüüsi maailma tõsteriikide paremuse kohta, nagu selle oma l. a. jõuluzurnalis

Jaapani uus kolmikhüppe-lootus Kin. Ta võitis Jaapani meistrivõistlustel teğajärjeğa 15.45, äpardudes 15.95 saavutamisel ainult naela võrd üle paku libisedes. Treenerid usuvad, et Kin hüppab tulevikus 16.50!

Õppige jooksma! Poolmailerid sakslane Harbig (18) ja itaallane Lanzi demonstreerivad Pariisi euroopa võisilustel eeskujulist jooksutehnikat.

avaldas E. Spordileht. Selles oli arvestatud iga riigi parimate kogusummadega kõigis kaaludes ja paremusjärjestus kujundatud viie kaalu kogusummade järgi. E. Spordilehe arvestuse järgi oli Saksa siiski veel eespoolt Venet, kuid vahepealsed hiihetagajärjed Vene tõstjate poolt on Venemaa tõstnud maailma parimaks.

Sakslased märgivad seda, et Venemaa ei kuulu rahvusvahelisse tõstelitu, miks olevat kahtlane, kas venelased oma hiihetagajärgi suudaksid püstitada ka rahvusvaheliste määruste järgi või olümpiamängudel või maailmavõistlustel. Edasi rõhutatakse seda, et kuigi USA on schveitslaste paremusjärjestuses asetatud ettepoole Saksat, on Saksa tegelikult juba neljal korral võitnud USA ees, sellest kaks korda Ameerika pinnal.

E. Spordileht omalt poolt ei kahtle selles, et Saksa on tegelikult parem USA-st ja, võib-olla, ka Nõukogude Venest, kui jõudu katsutaks maavõistlustel. Kuid E. Spordilehe kui ka schveitslaste arvatud baseeruvad hoopis teistel alustel. Nad toovad lihtsalt huvitava näite selle kohta, missugune oleks maailma tõsteriikide paremusjärjestus siis, kui arvesse tuleksid iga riigi parimate tõstjate ükskõik millal püstitatud rekordsed kogusummad.

Lõuna-Ameerikas valitseb praegu kergejõustiku-hooaeg. Nii korraldati läinud aasta lõpu eel Brasiilia meistrivõistlused Rio de Janeiros. Väljapaistvaimaks tagajärjeks oli, et neegersprinter Bento de Assis, keda peetakse uueks Jesse Owensiks, kattis 100 m ajaga 10,3! Kuid tagajärge ei tule siiski võtta puhta kullana,

kuna ta oli saavutatud taganttuule toetusel — tugevusega 4 m sekundis. Teiseks tulnud Ferrazi aeg oli samuti hea — 10,5 — ja 4×100 m kaeti 42,1 sekundiga. Teisel päeval kattis de Assis 200 m täiesti määrustepäraselt ajaga 22 sek. See tahab tõendada, et esimesel päeval 100 m hiihlaeg sõltus siiski rohkem tuulest kui mehe võimetest.

Nimetame mõningaid tagajärgi Brasiilia meistri-võistlustelt, et meie kergejõustiklastel oleks aimu lõuna-ameeriklaste võimetest: I võistluspäev — 100 m tõkkeid H. Pereira 15,2, kaugus M. Alivera 7.16, kuul A. Lyra 14.05, 3000 m W. Gomes 9.21,0, 400 m A. Damaso 48,9, 1500 m J. Santos 4.09,2, 10.000 m M. da Silva 35.18,4, kõrgus J. Castro Mello ja Mendes 1.85; II võistluspäev — oda E. Falkenberg 62.19 (uus Br. rek.), vasar A. Naban 47.16, teivas L. Taliberti 3.80, ketas B. C. Barros 44.49 (uus Bras. rek.), 5000 m Santos 16.15,8, 400 m tõkkeid E. Elias 55,7, kolmik J. D. Carvalho 13.45, 800 m Santos 1.59,8, 4×400 m Rio 3.22,6 ja kümnevõistlus I. Mello 5577 punkti.

Mõnel alal on brasiillased meist tugevasti ees, kuid üldiselt tundub, et maavõistlusel oleks Brasiilia Eestile „parajaks suutäieks“.

Egiptus on tõstesporadis suurte tõusude ja mõõnadedega rahvas. Vahetevahel pole peagu midagi kuulda Egiptuse tõstesporidist, kuid siis üllatavad nad rea maailmarekordidega. Viini maailmavõistluste puhul oli Saksa ja Egiptuse vahel läbirääkimisi maavõistluse korraldamiseks 1939. a. Kairos. Egiptlased tahtsid meeledi näha sakslasi oma kodus. Nüüd on nad aga maavõistlusest loobunud, kuna neil olevat võimatu momendil välja panna küllalt head meeskonda, sest kõik suurtõstjad olevat vormis langenud.

Saksal on raske leida endale Euroopas täisväärilist maavõistluse vastast tõstmises. Nagu pilkena selle kohta kõlab, et Soome on Saksa liidult pärinud, kas maailmarekordimees raskekaalutõstmises Josef Manger ei saaks Helsingisse sõita maadlejana!.. Oma koduringkonnas Lõuna-Bayeris on Manger küll päris hea maadleja, kuid välismaale teda maadlejana siiski ei lasta.

Saksa kergejõustiku-häälekandaja „Der Leichtathlet“ korraldas oma lugejatele avaliku ankeedi, et igaüks saaks kontrollida, kui võrd asjatundja ja teadlik ta on kergejõustikust. Esitati 20 küsimust, millele nõuti täpseid vastuseid. Iga õige vastuse pealt võis lugeja arvutada endale teatud arv punkte. Kes sel viisil saavutas kõik 100 punkti, võis end pidada päris teadlikuks kergejõustikust. Päris rahul võis olla ka 75 punkti saavutamisega, isegi 50—60 punkti ei peetud halvaks.

Et ka meie lugejad saaksid kontrollida oma teadmisi kergejõustikus, toome siinkohal samad küsimused, asendades Saksa lokaalse iseloomuga küsimused vastavalt eestlastesse puutuvatega. Klambrites märgime, mitu punkti võib endale lugeda õige vastuse eest.

1. Kes võitsid esimestel Eesti Mängudel 1934. a. 1) 100 m, 2) 1500 m, 3) 5000 m, 4) kaugushüppe ja 5) kettaheide? (iga õige vastus annab 1 punkti)
2. Kes tulid Berliini olümpial pronksmedalitele 1) maratonijooksus, 2) kolmikhüppes, 3) 80 m tõkkejooksus naistele, 4) 400 m tõkkejooksus ja 5) 400 m jooksus? (à 1 punkt)
3. Mitu kilogrammi kaalub ketas: 1) meeste, 2) naiste ja 3) noorte? (à 2 punkti)
4. Kes Eesti kaugushüppajaist on ületanud 7 m? (iga nime eest, mis õieti meenutatud, 1 punkt).
5. Missuguse saavutuse eest iga järgneval alal arvatatakse rahvusvahelise punktide tabeli alusel 1000 punkti? 100, 400, 1500 m, 110 m tõkkeid, kaugus, kõrgus, teivas, kuul, ketas, oda? (à 2 punkti iga õige vastuse eest).
6. Kui kaugel on üksteisest tõkkes 200 m tõkkejooksus? (3 punkti)

Aktsiaselts

Tallinna Laevaühisus

Laevaomanikud, laevamaaklerid, speditöörid,
süteimport, laevade varustamine

Peakontor; S. Karja 18, tel. 426-90 (4 liin). Telegr. „LAEVANDUS“

Agendid:

HAMBURGIS

E. Th. Lind
Trostbrücke 3

ROTTERDAMIS

Kuyper, van Dam & Smeer
50, van Vollenhoovenstraat

ANTVERPENIS

Kennedy, Hunter & Co Ltd
Scaldis Buildings 2, Quai Crtélius

Korrapärane laevade otseühendus:

Tallinnast — Kotka — Viipuri — Gdynia — Hamburgi — Rotterdami —
Antverpeni — Manchesteri — Liverpooli — Levanti (idapoolse Vahe-
mere) sadamatesse — P. A. Ühendriikide sadamatesse — Kana-
dasse — Austraaliasse ja peale selle kõigisse tähtsamatesse koh-
tadesse Euroopas ja väljaspool Euroopat.

7. Kes võitis 1920. a. olümpial Antverpenis küm-
nevõistluse, millest võttis osa ka A. Kolmpere? (5
punkti)

8. Kes tuli Eesti maratonimeistriks: 1) 1937. a. ja
2) 1938. a.? (ä 4 punkti).

9. Kes oli Eesti rekordi omanikuks 10.000 m-is enne
F. Beldsinskit? (3 punkti)

10. Kes tulid kolmeks esimeseks Eesti meistri-
võistlustel 1938. a. 1) kuulitõukes ja 2) 400 m tõkke-
jooksus? (kummaski täpse vastuse eest 3 punkti)

11. Millisel aastal ja kus Eesti võitis kergejõustiku-
maavõistlusel Läti 90:70? (3 punkti)

12. Kui raske on 1) meeste oda, 2) naiste oda?
(ä 2 punkti)

13. Kelle nimel ja missuguse tagajärjega on Eesti
rekordid 1) kaugushüppes ja 2) 2000 m jooksus? (ä 3
punkti)

14. Missuguste distantsideni arvestatakse rekor-
did kuni $\frac{1}{10}$ sek. täpsusega? (2 punkti)

15. Kui palju kaalub vasar ja kui pikk ta on?
(3 punkti)

16. Kes eestlastest jooksis esimesena 100 m alla
11 sek? (5 punkti)

17. Kes eestlased startisid Berliini olümpial kerge-
jõustikus? (iga õieti meenutatud nime eest 1 punkt)

18. Kelle nimel on Eesti rekordid ja missuguste
tagajärgedega 1) hoota kõrgushüppes, 2) hoota kolmik-
hüppes ja 3) hoota kaugushüppes? (ä 2 punkti)

19. Kõrgushüppaja on ületanud teatud kõrguse,
ilma et ta latti oleks maha ajanud (või isegi mitte
puudutanud), kuid tagajärg tühistatakse. Mis on selle
põhjuseks määruste järgi? (3 punkti)

20. Kelle nimel on kõige rohkem Eesti rekorde
kergejõustikus ja missugustel aladel? (3 punkti)

Õiged vastused avaldame E. Spordilehe järgmises
numbris.

Soome esimene maailmakuulus pikamaajooksja
Hannes Kolehmainen annab igale soomlasele
5000 m esmakordsel läbimisel alla 15 min. üks paar
jooksukingi. Kolehmainen, keda näeme all pildil,
on spordiäri omanik.

Kasutage talve!

Kuigi räägime kergejõustiklaste sügis-, tali-, kevad- ja suvitreeningust, peame kõigepealt siiski meele pidama, et sisult kergejõustiklaste aastatöö jaguneb kahte järku: 1) süvine eriala treeningjark ning 2) tali-ajajark kui kehalise ettevalmistuse periood. Seda kaht järku peame hoidma kindlalt lahuses.

Tihti kipume aga vigu tegema: kas töö ettevalmistavas osas, s. t. talihooajal, muutub liig hoiuks, seega mitte täites oma otstarvet, või muutub talitöö liig tugevaks, võistlustreeninguliseks, seega rohkem suvitööks. Mõlemal juhul kannatame, kuna ei saavuta seda „vormi“, mida võiksime saavutada, ja sedagi mitte kunagi õigeaegselt.

Talitöö, nagu öeldud, on kergejõustiklastele ettevalmistustöö-jark. Teame, mida võimsamad oleme jõult ja vastupidavuselt, seda suuremaid tulemusi võime suvel saavutada. Jõud, kiirus, vastupidavus on peategurid igal kergejõustiku-alal. Ja nende omadustega püüame endid laadida just talvel.

Selle järgi jaotame talitöö kahte ossa: 1) Jõukujundamine ja 2) siseorganite arendamine.

Jõukujundamine.

Parimaks jõudu arendavaks tegevuseks on mitmekülgne sportlik töö. Iga spordiala harrastamine talvel on soovitatav ja kasulik, kusjuures aga ühelgi alal ei tohi teha võistlustreeningut, vaid kõik tuleb sooritada nagu naljatades ja mänglevalt.

Jõudu arendab maadlemine, kus tähtsad pole sugugi võtted, vaid jõuline ründamine, ka poksimine. Tõstmisel ei pruugi järele aimata Luhaäärt, vaid poolele oma kehakaalule vastavat raskust tõsta kiirete rebimistega parema, vasaku ja mõlema käega. See on soovitatav kõigile, annab jõudu ja ei kahjusta kiirust.

Kogu see tegevus ei tohi aga muuta lihaseid lühikesteks ja kinnisteks. Seepärast peab paralleelselt jõutööga käima võimlemine — painduvust arendavad liigutused, lihastevenitused. Hoogsalt läbiviidud pikaulatustelikkude liigutuste ja lõdvestuste läbi kasvab ikkagi liigutuste ulatus ja elastsus. Tüübile ja individuaalsetele puudustele vastavalt aga tuleb rõhku panna rohkem kas jõukujundamisele või painduvus-venituse võimlemisele. Sealjuures eriti palju hüppeid jalgade hüppejõu arendamiseks. Seda iga päev ka kodus. Nii jooksjate, heitjate kui ka hüppajate jalad peavad „mängima“ keharaskusega. Üldse, ei ole kergejõustiklastele niivõrd tähtis tema absoluutne jõud raskuste tõstmiseks, kui jõud oma kehamaassi valitsemiseks ja akrobaadina käsitamiseks. See on eeltingimus igal kergejõustiku-alal, sest kuidas võime omandada head stiili, kui meie ei suuda oma keha üle valitseda!

Jatkub, kui pidevalt talv läbi 2 tundi nädalas (mitte rohkem) selles suunas töötame.

Siseorganite arendamine.

Nägime aastaid tagasi Jaapani kergejõustiklasi ühiselt juba 1—1½ tundi enne võistluse algust soojendamas endid sörkimisega. Oleme seda näinud ka teiste tunnustatud kergejõustiklaste esinemise puhul. Toome kas või juhtumi euroopavõistlustelt Pariisis, kus Inglise 400 m euroopameistrile Brownile võistlusstaadioni harjutusrada jäi soojendamiseks koguni kitsaks, ja ta kilomeetreid eemale sõitis end finaalsisse jooksma, olles ära tublisti üle ühe tunni. Teame, et selline pikk soojendamine ja sellele järgnev sisukas jooks nõuavad suurt vastupidavust ja organite jõudu.

Need näited on ainult meeletuletuseks ja selle selgitamiseks, kui palju tuleb rõhku panna vastupidavuse saavutamisele. Kahjuks oleme hinnanud seda seni liig vähe.

Selle tõttu on vastupidavus meie nõrk külg. Meie kergejõustiklaste talitöö on peagu tervelt viidud kitsaste

ja kinniste võimlate seinte vahele, kus tehtav töö, nagu eespool nimetatud, küll on väga tarvilik, aga mitte ometi ainuke, kuna see ei anna kergejõustiklastele tarvilikku vastupidavust.

Metsakäigud ja -jooksud on paratamatult tarvilikud igale kergejõustiklastele. Sellega paneme aluse igale sportlikule saavutisele. Aeglasel metsajooksud suurendavad vastupidavust ja on eeltöök igal spordialal.

Mõnel pool on levinud väär kartus, et talitööst, eriti metsajooksudest, tuleb hoiduda, kuna isegi suvist eriala treeningut vastu tahtmist peab katkestama, et mitte ületreeningusse langeda ja saavutatud vormis tagasi minna. Ümberpöördu!

Puudus on just metsajooksudest. Metsakäigud, -jooksud pole mitte kahjustavad treeningule, vaid ülesehitav töö, mis suurendab vastupidavust. Ta annab südamejõudu, mida just vajame, eriti aga neile, kes suvisele treeningule ei suuda vastu pidada. Mida korrapärasemalt sooritame talvel n.-ü. metsatööd, kartmata külmi tuuli ja lund, seda tugevamateks muutuvad siseorganid ja seda tugevamat treeningut suudame kanda suvel.

Meie kestmisjooksjad on alles viimastel aastatel hakanud põhjalikumalt süvenema metsakäikudesse, kuna varemalt talv läbi puhati ja alles märtsis tagasihoidlikult algust tehti metsajooksudega. Kuidas võis siis jooksjal olla n.-n. võistlussisu ja vastupidavust.

Lühimaaajooksjad (100—200 m) peaksid samuti olema talv läbi „metsatöös“, kuna metsajooksud moodustavad sprinteritreeningus samuti tähtsa osa. Sellest kirjutab Saksa ja maailma omaaegne parim sprinter (10,3 ja 20,9) Dr. Helmut Körnig järgmist:

„Talitöös ma tegin algul vea, kuna ma talvel pikamaajooksjatega koos jooksin metsajookse. Metsajooks ei või iialgi kahju teha, vaid alati ainult kasu tuua. Metsajookse peab sprinter jooksma, aga mitte kaugeid ja pikki otsi, milleks õieti eesõigus on pikamaajooksjatel. Sprinteri metsajooksude distants ei tarvitse tõusta üle 3 km. Seda distantsi ei tohi seejuures joosta kiirustades, vaid rahuliku tempoga, kusjuures tähelepanu juhtida eriliselt hingamisele. Pealeselle ei tohi sprinter teha rohkem kui üks metsajooks nädalas. Hiljem mingi ta rajale, ka siis, kui see veel on kõvaks külmanud või sulailmast pehme. Peab aga olema paksus villases dressis, ja peab sprintima, palun, tõsiselt sprintima (100—150 m), enne seda end kergete proovilippamistega soojaks joostes.

Lõpuk speab ta töötama, üks kord nädalas võimlas võimlema, misjuures kava koosnegu peasjalikult venitust- ja lõdvestusharjutustest, ning... raskuste tõstmisest.“

See lühikene väljavõte on näide Saksa sprinterite talitreeningust.

Nagu öeldud, peavad kõikide alade mehed talvekuudel sooritama metsajookse. Sobivad distantsid selleks on järgmised:

100, 200, heitjad, hüppajad	3 km	1—2 korda	näd.
400 m jooksjad	4—5 km	1—2	„ „
800 m jooksjad	kuni 8 km	2—3	„ „
1500—3000 m jooksjad	kuni 10 km	2—3	„ „
5000—10.000 m jooksjad	10—15 km	3—4	„ „

Metsajookse alustades on algul, esimestel kuudel, käigu osa pikem, kevade poole, n.-n. ülemineku ajajärgule lähenedes, siirdatakse ikka rohkem üle jooksule.

Nii peab edasipüüdväl kergejõustikumehel tali mõõduma ülesehitava töö tähe all, aga mitte vedelemises. Pidev töö võimlas annab tarvilikku lihaste-jõudu, järjekindlad metsakäigud-jooksud vabas õhus annavad aga organite värskest ja südamejõudu.

E. TAMM

Murdmaa suusatamine

Alljärgnev kirjutus jätkub ka järgmises numbris. Toodu peaks meie suusatajale olema uudne. Kirjutus on koostatud Vierumäel Veli Saaris loengute alusel.

Varem, kui suusarajad läbistasid enam lausikmaid, tundsid soomlased ainsa suusatamise stiilina paaris-tõukelist suusasammu. Norras, sealsel mägimaastikul, raskel murdmaal, kus norralased kasutasid vahelduva taktiga sammu, kapituleerisid soomlased järjekindlalt. See pani soomlasi mõtisklema ja stiile viimistlema. Jõuti arusaamisele, et suusaraja iseloom nõuab mitmesuguste eristiilide tarvitamist, samuti et suusatamisstiil on sõltuv suusataja kehalistest ja vaimsetest omadustest. Momendil on soomlased suusatamistehnika arendanud niivõrd kõrgele, et vana tuntud suusasordimaa Norra viimastel talvedel pole suutnud anda mehi Soome võitmiseks murdmaal.

On tähele pandud, et nõrgema konstitutsiooniga suusatajail on palju sulavam stiil, kuna jõulisematel meestel aga konarlikum — seevastu aga võimakam. Suusatajad, kel tugevad jalad, kasutavad neid suuremal määral jooksustiili jäljendades, jättes kätetöö hooleks. Tugeva ülakeha ja kätega suusatajad seevastu rakendavad suusatamisel tööle nimetatud lihaseid. Sellest kõigest on aga vähe, sest suusatamisstiil olgu kogu keha ja vaimu koostöö produkt.

Olgu suusatamisviisid, kui ka maastik, samuti kehalised ja vaimsed omadused, millised tahes, peame suusatamisstiilide käsitlemisel arvestama järgmise 5 eriasjaoluga:

1. Kehaasend suusatamisel ja selle üle valitsemine.
2. Tõuge ja liuglemine.
3. Keppide käsitsemine.
4. Kõikide liigutuste rütmiline ühtesulatamine ja hingamine.
5. Lihastejõu otstarbekas kasutamine ja lödvendus.

Asume ükshaaval käsitlema loetletud punkte, et süveneda põhjalikult erijuhtumesse, millised koostatuna kujundavad otstarbekama liikumisviisi suuskadel.

1.

Suusatamisel kehaasend on kallutatud ettepoole palju enam kui see toimub jooksul või käigul. Keharaskuse viimine ette on tarvilik tõuke suunamiseks enam ettepoole. Keha raskuspunkti etteviimise saavutame ülakeha painutamise puusadest ja põlvede kõverdamisega. Keha ettekallutuse suurus on määrava tähtsusega, ning on sõltuv maastiku iseloomust kui ka suusakeppide pikkusest. Näiteks norralaste suusatamisstiil väljendub väga tugevas ülakeha painutuses, mis on olnen just neil esinevast mägimaastikust ja keppide lühisusest.

Soomlastel seevastu pole keha niivõrd ette kallutatud, kuna neil puuduvad järsumad mäed ja nad tarvitavad pikemaid keppe. Soomlaste suusatamisstiili iseloomustuseks on põlvede liikuvus, kuna norralased seevastu suusatavad sirgete põlvedega. Põlvede liikuvusest on sõltuv väga suurel määral suusasammu pikkus, mis soomlastel on kujunenud võrratuks.

Suusasammu pikendamiseks toimub veel ülakeha ja puusade võimakas pööramine. See toimub vastupidiselt nii: puusad pööravad (vahelduv takt) tõukejala suunas, samal ajal aga õlavöö pöörduv vastupidises suunas. Sarnaselt saavutame keha tasakaalu ja pikendamise sammu, kepi ja jala tõuget. Kallutatud ülakeha kui ka puusade pöörlemine peab sündima ikkagi raja suunas — mingisugust külgepidi liikumist olla ei tohi. Ülakeha sujuvate liigutustega saavutame kogu keha rütmilise koostöö.

2.

Tõuke algul on jalad põlvest tugevasti kõverdatud ja tõukejala kand tihedalt suusal. Tõuge sooritatakse järjest sujuvalt suureneva liikumisena, mis algab puusanurga õgvendamise, jätkub põlvest, ja selle peaaegu sirgenemisel toimub ajalisel kõige hilisema tegevusena tõuge labajalast — ühel ajal sellega toimub ka puusa etteviimine. Tõuke sooritanud jalg tõuseb sirgelt, pingutamata ühes suusakannaga, et jälle omaenda raskusega hõljuda põlvest kõvendatuna ettepoole vastu võtma keha raskust ja valmina sooritama uut tõuget. Mida paremini seob suusk lumega, seda hilisem võib olla viimane tõuge, sellega saavutame palju edukama libisemise, sest tõuge on suunatud enam ette, mitte aga üles.

Tõuke algul ja selle abil siirdub keharaskus üle libisevale suusale, millel jalg on põlvest kõverdatud ettepoole. Et jääks püsima keha tasakaal, tuleb keharaskuse üleviimine sooritada rahulikult ja sujuvalt. See on õpitav pikkadel harjutusretkedel kauaaegse harjutamise järele.

3.

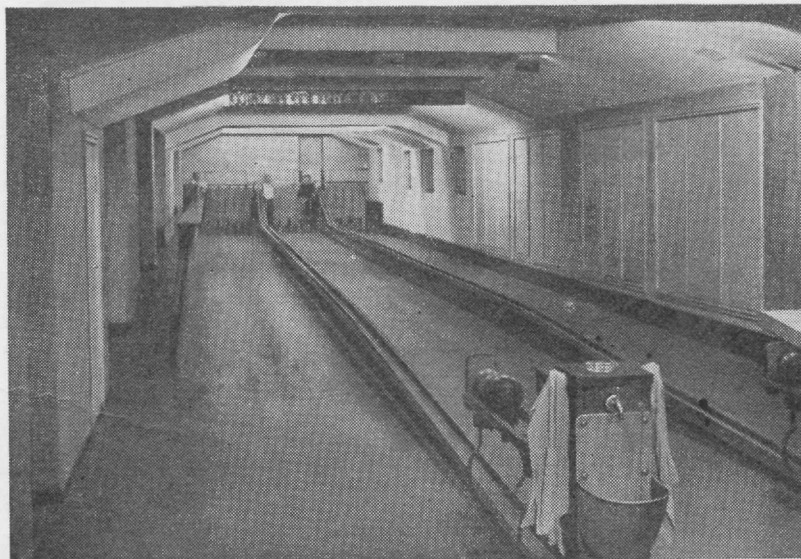
Kiirusest olenevalt asetatakse kepid suuskade lähedale, veidi ettepoole saapanina. Mida suurem on sõiduhuog, seda kaugemale ette asetuvad kepid. Igal juhul on käed küünarnukist kõverdatud. Asetatud kepid lumme, viiakse keharaskus keppidele (paaris-tõuge), järgneb põlvede kõverdus ja nüüd alles algab käte töö. Keppide tõuge sooritatakse külje lähedalt ja lõpeb võimsa lõputõukega, kusjuures kepid suunduvad veidi üles, sissepoole ja jäävad toetuma randmerihmale, põidlale ja esimesele sõrmele.

Üheaegselt viimse tõukega toimub ka keha sirgenemine, sealjuures kannad ei tõuse suusalt.

Vahelduva takti juures toimub tõuge samapoolse jala ja kepi, kusjuures kepitöö algab veidi hiljem, samuti lõpeb moment hiljem. Nii nagu suusapööre pikendab sammu, nii pikendab õlavöö pööre kepi tõuke pikkust. Sellest olenevalt peab keppide töö olema kõigi liigutustega kooskõlas.

(Järgneb.)

Tallinna parimaid veeremängu-teid, mis asetsevad TGV ruumes.

Maadlusspordi toimest organismile

Dr. H. Jürgenson

Maadleja sportlastüüp.

Kui inimesi nende kehakuju järgi jagada kolme gruppi, siis leiaksime siin: 1) n.-n. „rasvatüüpe“, 2) n.-n. „kõoolustüüpe“, kõhnu inimtüüpe ja 3) n.-n. atleetilisi ehk „lihastüüpe“. Hea maadleja peab kuuluma viimasesse gruppi.

Atleetiline tüüp on „lihasnimene“. Lihased on paksud, rulluvad ja on katsudes „kõvad“. Rinnakorv on hästi arenenud. Ülavööt tubli ehitusega, õlad laiad, käed hoiduvad küünarnukkidest sissepainutatult; roided (ribid) moodustavad rinnaluu mõõkharu kohal nüri nurga. Luustik ning sidemed on eeskujulikult arenenud, nahk on „paks ja vastupidav“. Pea on ülespoole hoitud, mis tähendab nagu rohket usaldust oma jõusse, kuid ka rahulikkust. Kaelaliigutused sunduseta, käigud ja kehahoius tundub imposantset joont.

Puusad pole laiad, vaid sageli isegi kitsad; jalad on keskmiselt arenenud, reied mitte alati pikad, kere võrdlemisi pikk.

Peale selle peab maadleja olema leidlik, omama hea iseloomu, kuid eriti aga väledust, — kiirus ning jõud iseloomustavad üheskoos maadleja sportlastüüpi.

Nii kirjutab 85-aastane prof. dr. F. Hueppe, et Hackenschmidt olnud nõrke nagu kass ja Lurich tundunud olevat tehtud kummivaigust (kautšukmees).

Head maadlejat iseloomustab lõpuks veel hea hingamistehnika ja muu tervis.

Maadlemise mõjust kehale.

Maadlust peetakse eesrinna jõuharjutuseks, sest maadlemisel rakendatakse elavasse töösse väga paljud lihased. Maadleja paksud lihased ei taga alati võitu. Seda teati juba antiikajal, millal austati kaht maadlejatüüpi — nii Heraklest (Herkules, „lihasmass“) kui ka Hermest (saledad, väledamat maadleja-tüüpi).

Täni on jäänud kahjuks aga lahtiseks, millega seletada maadlejate rulluvaid-tugevaid lihaskasvumisi.

Mis puutub lihaste arengusse inimese kasvuaastate vahel (vastündinu east täisealiseks saamiseni), siis teame ameeriklase MacCollumi järgi (musc. sartorius, rätseplihase) järgmist: täisealise lihaskasv suurenevad tuumade arv ainult 10% võrra, lihaskiude hulk ja maht aga 800% võrra võrreldes vastündinuga. Seega toimub täisealise lihase paksemine eesrinna lihaskiude hulga suurenemise teel.

Sellest võiks viisti oletada, et maadlemise toime lihastele tohiks osutada samasuunaliseks.

Edasi tuleb tähtsaks pidada maadluse mõju meie hingamisele ning südamele. Mida lühemaajalised on maadlusvõtted, seda kasulikamad nad on südamele ja kopsudele.

Maadlusel tõuseb kiiresti pulsisageduse arv, mis ulatub tavaliselt 60—180 löögini minutis. Pulsilöök ise muutub niidisarnaseks, väikseks, kuid ei ole mitte ärutimiline, s. o. pulsus töötab tavalise rütmiga. Vererõhk langeb samal ajal õige tunduvalt: kuni $\frac{1}{4}$ ja $\frac{1}{5}$ allapoole normaalset vererõhku. Hingamine muutub peagi kiirendatuks ja rappivaks, hingamiste arv suureneb tavalise 16 asemel kuni 30—50 korral minutis.

Mis puutub südame põik-läbimõõdusse ehk piiride muutumisse maadluse tagajärjel, siis selles valitseb veel rohked lahkuminekud, mis sageli põhjendatud röntgenoloogilistele meetodilistele vigadele.

Maadlus mõjutab samuti kehatemperatuuri, seda tõstes õige kõrgele. Nii on kirjeldatud kehatemperatuuri tõusu kuni 38,5° ja rohkemgi.

Lämmastiku eristamine uriinisse osutub suurenekuks kuni 15%, viimase erikaal on seega normaalsest kõrgem.

Võõmaadlemisel lisanduvad veel mõned teised nähted, peamiselt alumises kehaosas, eriti kui vöö nõõrib kõhtu.

See oleks maadlemise üldine mõju kehale. Mõndagi võib

siin tervishoidlikust seisukohast parandada, kui maadeldakse kiirelt ning lühiajaliste võtetega.

Sportarstlikud näpunäited.

Maadlejatele tuleb kõigepealt soovitada seda, et nad oma treeningu kava seaksid kokku sellistest harjutustest, 1) mis suurendaksid sentimeetrist vahemaad kõige sügavamasse sissehingamise ning väljahingamise ajal (rinnakasti mõõtes), — ekskursiooni laiust, 2) katsuksid oma võimet tõsta spiromeetrisse puhumisel, suurendades seega oma kopsude vaitalkapatsiteeti ehk kopsude elulist õhumahtu, ning 3) oskaksid võimalikkuse piires hoiduda liiga suurest „pressimisest“ (Valsalva, 1704. a.).

Ka peab maadlejatele selgeks tegema, mitu korda nemad nädalas peavad treenerima (tõstjate kohta on Tigerstedt kindlaks teinud, et ühekordse harjutamise juures nädalas säilitavad nemad $\frac{2}{3}$ oma maksimaalsest võimest). Ka masaaži ja sauna küsimus kuulub siia.

Et maadlejate ekskursiooni laius nende rinnakastil osutub suhteliselt väikeseks, näitab järgmine juhtum: Schveitsi raskeatleedi Lutz'il osutus see ümbermõõt rinnanäsadest ülalpool 4-sm (125—129) ning allpool 6-sm (111—117).

Paremate maadlejate ekskursiooni laius ei ole sageli ka tõusnud üle 10—14 sm, kuigi ta nende rinnakasti suurusega arvestades võiks olla palju rohkem. Raskeatleedi Wilsoni ekskursiooni laius olevat olnud siiski 32 sm (85—117)!

Suur ekskursiooni laius võimaldab ka rohkem spiromeetrisse puhuda, see tähendab, vihjab suuremale kopsude elulisele õhumahule, mis maadlejatel pole suur, vaid koguni on väike.

Worringemi järgi leiame sõudesportlastel olevat vaitalkapatsiteet 5,4 liitrit, ujujatel — 4,9 liitrit, kergeatleetidel — 4,75 liitrit, jalgpallimängijatel — 4,2 liitrit ja lõpuks maadlejatel ja tõstjatel, kelle kehaehitus on kõige tugevam, ainult 3,95 liitrit!

Ka „pressimise“ nähetest tuleb maadlejatel, võimaluse piires, hoiduda. Ta tuleb ette hinge kinnipidamise momentidel. Pressimisel läheb nägu ja kehapind tulipunaseks, kuna süda ja kopsud jäävad veretühjadeks. Veri koguneb keha pinnale, kuid vähe jääb teda kopsudesse ja südamesse ehk väikesse vereringesse. Ka hingekõri kaas on suletud ning õhk ei pääse kopsudesse. Kopsud asuvad sissehingamise seisukorras, väljahingamine on takistatud. Puls aeglane. Pressimisnähted kaovad siis, kui maadleja saab uuesti välja hingata.

Ekskursiooni laiuse, vaitalkapatsiteedi suurenemise ning pressimisnähet vältimiseks on seetõttu soovitatav treeningharjutustena tarvitada ka suurema väljahingamisega harjutusi. Ekskursiooni laiuse ja vaitalkapatsiteedi parandamiseks aitavad samuti ka ujumisharjutused. Edasi osutub kasulikuks laulmine kui vahelihast hästi kõrgele tõstev väljahingamise harjutus.

Maadlemine ja vigastused.

Maadlejate sagedamate vigastuste hulka kuuluvad: 1) kere- ja selgroovigastused, 2) käe- ja ülavöödi vigastused, 3) jalgade vigastused ning 4) keha pehmete osade vigastused. On kirjeldatud ka luustunud lihase põletikke (myositis ossificans) ja rida teisi harvemaid vigastusi.

Veremuhke (othaematoma) näeme maadlejatel eriti rohksti idamaades (võrdluseks: Schveitsi maadluses tulevat ta ette 5% ulatuses, kuid Jaapanis kuni 40% võrra). Siit nähtub, et mõndagi kirurgilist vigastust võib heal tahtmisel vältida.

Mund tervishoidlikud tingimused.

Tuleb nõuda, et võimla ehk saal, kus maadeldakse, oleks kõlblik sanitaarselt: vastav temperatuur (umbes 15° C), vastav relatiivne niiskus (umbes 40%), tuba oleks puhas ning ventilatsiooni seisukohast vastuvõetav.

Ernst Aastalu 50-aastane

Poolsada aastat on selja taha jätnud meie vanemaid sporditegelasi ja omaaegseid aktiivsportlasi mitmel rindel — Ernst Aastalu (Asman), kes on sündinud 13. jaan. 1889. a. Ühtlasi võib E. Aastalu tagasi vaadata 35-aastasele tegevusele spordiorganisatsioones.

E. Aastalu oli 15-aastane, kui hakkas spordiga tegelema oma kodulinnas Tartus, kuuludes sealse s. s. Taara liikmeskonda. Seal viis ta oma tegevusvälja Peterburgi, kus hakkas majadevalitsejaks ja suure hotelli asjaajaks-direktoriks. Peatselt tõusis ta õitsvale majanduslikule järjele ja kiindus seda innukamalt spordisse. Vähe on spordialasid, millel E. Aastalu oma noorusaastail pole saavutanud auhindu, mida tal on kogunenud poolesaja ümber. Veel vähem on aga neid alasid, mida ta üldse pole harrastanud. Tema rohkem harrastavateks aladeks olid siiski maadlemine, tõstmine, kergejõustik ja rattasõit. Tõstmises võib ta ütelda, et oli meheks, kes tegi Alfred Neulandist maailmarekordide purustaja. Ta tõi A. Neulandi, kes töötuna viriles Riias, oma teenistusse Peterburgi, kus aitas parandada Neulandi stiili. Nii Peterburgi Eesti tõstjate seast peatselt võrsus ületamatu pommisikutaja.

Lugu Neulandiga on ainult üks näide, mida Aastalu sooritanud spordiõhutamana ja organiseerijana. Peale selle oli ta Venemaal tuntud suure spordijuhina, olles ka Venemaa raskejõustikuliidu juhatusliige. 1910.—1913. a. oli ta Peterburgi Sanitase abiesimees. 1914. a., millal juba kolmat korda äratati ellu Peterburgi eestlaste kuulsusrikas spordiselts Kalev, oli õieti tema sellele hinge sisse puhuja. Selts oli majanduslikult laostunud, mispärast selle uuesti ellu äratamine sai võimalikuks

Kokkuvõte.

Üldiselt toob maadlussport kõige rohkem kasu, kui peetakse kinni järgmistest nõuetest: 1) maadlevad võrdselt tugevad mehed (kehakaalu järgi), 2) maadeldakse sportlikult-aumehelikult, mitte soovides vastast vigastada, 3) maadlusspordiga piiratakse, 4) maadlust jälgitakse asjatundlikult juhtimisel ja 5) katsutakse vältida neid pahesid, mis on tervisele kahjulikud, nagu nendest oli juttu ülalpool.

üksnes Aastalu suurel majanduslikul toetusel. Ühtlasi oli Aastalu seltsi tegelikuks juhiks esimehena 1914. a. kuni seltsi likvideerimiseni kommunistide poolt. Meie ei tarvitse vist korrata, et Peterburgi Kalev oli Aastalu ajal Venemaa tugevaim raskejõustikuselts.

Kui hakati formeerima Eesti polke, aitas Aastalu sellele tublisti kaasa, olles lõpupoole valitud Eesti sõjameeste keskkomitee esimeheks. Tema oli ka Eestile autonoomia nõutajaid Peterburgis. Enamlaste revolutsiooni puhkemisel põgenes Aastalu Peterburgist Tallinna, asudes tööle Eesti sõjameeste ülemkomitees, mille juhiks oli meie praegune vabariigi president K. Päts. Peatselt ülendati Aastalu kapteniks, kellena tegi kaasa Eesti vabadussõja, saades kaks korda haavata. Pärast sõda palus end erru ja suurmeelsena ei võtnud vastu autasuks pakutud talu. Ta oli tol ajal väga rikas, miks vastas, et ostab endale ise talu. Alles hilisemal ajal, millal olude sunnil langes viletsasse majanduslikku olukorda, võttis ta teenitud talu vastu.

Pärast Eesti vabadussõda kiindus Aastalu uuesti spordisse. Tema oli Tallinna Kalevi raskejõustikuosakonna asutaja ja selle esimene esimees. Hiljem asutas Eesti Atleet Klubi, mille esimeheks on olnud kogu aeg. Kui 1922. a. korraldati Tallinnas maailmavõistlused tõstmises, said need teoks osalt ka seetõttu, et Aastalu muretses võistlusteks sobivate ruumidena Estonia konsertsali ja toetas ettevõtet ka rahaliselt. Teist korda on saadud spordivõistlusi Estonia konsertsaaliks korraldada 1. a. maadlus-euroopavõistlustena. Vahepeal oli Aastalu Ekraveliidu juhatusliikmeks.

Viimasel ajal on Aastalu rohkem tagasi tõmbunud, kuid on praegugi tegev Eesti raskejõustikuliidu juhatusliikmena, olles varahoidjaks.

Soovime teeneterikkale spordijuhile tema tähtsa juubeli puhul parimat edu tegevuse jätkamiseks mitme-palgelisel tööpõllul.

OVOMALTINE

on kasulik igalpool, olgu spordi või kutsetöö alal tegevatele, kus edu suurel määral oleneb vastupidavusest. «Ovomaltine» aitab suurendada vaimlist ja kehalist võimet. Kas ei peaks Teiegi tähelepanu pöörama sellele oma võimete kindlustamisel?

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Pealadu: A/S «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva nunt. 42
Tartu: Kompanii 1

D. A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE terwendet ka Teid!

Eesti laskespordi suuraastaks kujunes 1937. aasta, millal Helsingis peetud 37. maailma-võistlustelt toodi ära vabapüssimatši võitjana maailma suurim laskespordi rändauhind — Argentiina karikas ehk Copa Argentina. Eesti laskurid olid saanud kogu maailma imetlemise osaliseks, tõustes Helsingis saavutatud võitudega esiridadesse pengu kõigil laskespordi-aladel.

Ja mis oli 1938. aastal?

Eesti laskesportlased ei jäänud tukkuma saavutatud loorberitele. Eesti laskesportlaste edukus jatkus ja esmakordselt võideti maavõistlusel Soome mõlemal võistlusalal, nii vaba- kui ka väikekalibri-püssist laskmises. Aasta jooksul püstitasid laskurid 27 uut Eesti rekordit, millest 8 on isegi paremad ametlikest maailmarekorditest ja võrdsed maailma tippsaavutustega 2!

Ühtlaselt näitasid tõusutendentsi nii vaba- ja ka väikekalibri-püssi alad. Maailmarekordede ületati pea-gu võrdselt mõlemal alal. Vabapüssimatšis saavutati 3×40 lasuga kogusumma üle MR-i (maailmarekordi) 9 silma ja väikekalibri-matšis 3×40 lasuga 11 silma üle MR-i, kujuures ltn. August Liiviku mitte-ametliku võistluse tulemus 1175 silmaga on üle MR-i koguni 17 silma!

Järgnevasse statistikalisse ülevaatesse on võetud kõik aasta paremad tagajärjed, kuid ainult võistlustelt, kus määrusepärast oli võimalik püstitada Eesti laskerekorde. Vaba- ja väikekalibri-matšis 3×40 lasuga on arvestamist leidnud ainult Eesti-Soome maavõistluse ja Eesti meistrivõistluste tulemused. Väikekalibri-püssist 3×20 lasku ja sõjapüssi tulemuste juures on veel arvestatud OLK ja ÜLÜ meistrivõistluste tagajärgedega.

Vabapüss

(300 m distantsilt kolmest asendist à 40 lasku. Järjekorras püsti, põlvelt, lamades asendid ja kogusumma.)

Maailmarekord	362	381	393	1124
Eesti rekord	365	383	392	1133
1. K. Kübar	365	376	392	1133
2. J. Vilberg	351	383	390	1124
3. A. Kukkk	359	378	385	1122
4. G. Lokotar	350	381	389	1120
5. E. Rull	357	378	378	1113
6. E. Rikand	352	374	384	1110
7. E. Vilbert	351	366	390	1107
8. H. Kivioja	343	380	382	1105
9. A. Liivik	352	371	381	1104
10. A. Lenk	348	372	382	1102
5-e keskmine	356,4	379,2	386,8	1122,4
10-ne keskmine	352,8	375,9	385,3	1114

Vabapüssist laskmises on aasta jooksul tehtud suuri edusamme. Eriti tuleb märkida põlvelt asendist tagajärgede vägevat tõusu, kuna varem see asend oli meie laskureile Achillese kannaks. Võrdluseks toome klambrites 1937. a. meistrivõistluste viie parima keskmise: püsti 356,4 (1937. a. — 355,4); põlvelt 379,2 (368); lamades 386,8 (386).

Põlvelt asendis on meie laskurid nagu mingi paisu tagant pääsnud ja tormavad võimsalt edasi. Selles asendis on esimese kümne ridades ainult üks laskur alla 1937. a. viie keskmise normi. Eriti tuleb märkida veltv. Johannes Vilbergi hiilgavat tulemust — 383 silma.

Püsti asendis tuli toime MR-i ületamisega 3 silma võrra uus suurmeister tartlane Kaarel Kübar. Ta üllatas ka veltv. Elmar Kivistiku nimel püsiva kogusumma maailmarekordi ületamisega, lastes maailma kõigi aegade suurima tulemuse 1133 silma (MR on 1124). Joh. Vilberg kordas MR-i, saavutades 1124 silma.

Aasta jooksul kerkisid kõigist asendeist Eesti rekordid, välja arvatud püsti asend, kus K. Kübar kordas rekordi. Uued Eesti rekordid: põlvelt 383 silma (enne 381); lamades 392 (391); kogusumma 1133 (1124). Kolmel alal on Eesti rekordid paremad kui vastavad maailmarekordid!

Väikekalibri-püss

(50 m distantsilt kolmest asendist à 40 lasku.)

Maailmarekord	380	389	398	1158
Eesti rekord	382	397	400	1169
1. A. Liivik	380	390	399	1169
2. K. Kübar	382	388	398	1168
3. E. Rikand	372	392	396	1160

4. A. Jalak	371	392	396	1159
5. G. Lokotar	370	391	397	1158
6. A. Lenk	369	389	400	1158
7. A. Kukkk	378	382	395	1155
8. E. Poola	375	388	390	1153
9. J. Vilberg	359	397	397	1153
10. H. Kivioja	363	391	396	1150
5-e keskmine	375	390,6	397,1	1162,3
10-e keskmine	371,9	390	396,4	1158,3
20-e keskmine Eesti-Soome maavõistl.	366,7	386,1	396,1	1148,9

Siin tehti suur hüpe ülespoole: hooaja 20-e parima vastu ei saa isegi maailma koondusmeeskond. Eesti paremustabelis on suurmeistri normiga — 1140 silma — isegi 19 laskurit.

Uued Eesti rekordid püstitati kõikides asendeis, misjuures need kõik on üle MR-i. Püsti 382 (endine ER oli 381 ja MR — 380); põlvelt 397 (l) (vastavalt 394 ja 389); lamades 400 (400 ja 398); kogusumma 1169 (1161 ja 1158). Eriti väljatõstvat tuleb märkida ltn. August Liiviku kogusumma 1169 (Paide võistlusel koguni 1175); veltv. Joh. Vilbergi põlvelt asendis 397 (MR on 389 silmaga veltv. G. Lokotari nimel); v.-a.-o. Aleksander Lenk lamades asendis maksimaalselt 400 silma, kujuures 40 lasust oli 27 sisekümme; Kaarel Kübar püsti asendis 382 silma (MR on 380).

Vaadeldes lähemalt 10-e parima tabelit nähtub, et MR-e on ületatud või korratud asenditest järgmiselt: püsti 2; põlvelt 7 (l), ja kümne keskmine üle MR-i (l); lamades 3 ja kogusumma 6 (l) laskurit. Eesti viie parima laskuri kogusumma keskmine ületab MR-i 4,3 silma võrra ja kümne keskmine samuti veel üle MR-i, kuigi ainult 0,3 silma võrra. Aasta 10-e parima keskmiest asendite järgi võrreldes 1937. a. meistrivõistluste tulemusiga näeme tõusu keskmiest: püsti 6,4; põlvelt 8,7; lamades 2,6 ja kogusumma 17,5 (l) silma.

Väikekalibri-matšid 3×20 lasku

Eesti rekord	189	197	200	582
1. G. Lokotar	187	196	199	582
2. V. Jaanson	185	197	198	580
3. A. Kukkk	186	195	197	578
4. A. Jalak	184	196	196	576
5. J. Vilberg	181	195	200	576
6. J. Ainula	186	191	198	575
7. E. Vilbert	181	196	198	575
8. H. Kivioja	178	197	199	574
9. E. Vaino	185	190	198	573
10. J. Alaväli	184	191	198	573
10-e keskmine	183,7	194,4	198,1	576,2

Siin on samuti ületatud kõik senised Eesti rekordid: veltv. Heinrich Tomberg püsti 189; veltv. Villem Jaanson põlvelt 197; v. a.-o. Aleksi Jalak lamades 200 (rekord püsis 1936. aastast — tänävu kordasid veltv. Joh. Vilberg ja v. a.-o. Ed. Artna) ja veltv. Gustav Lokotar kogusumma 582 silma.

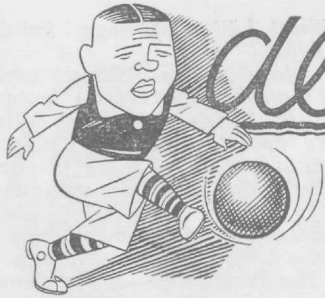
Sõjapüss

(300 m distantsilt kolmest asendist à 20 lasku.)

Maailmarekord	172	185	188	530
Eesti rekord	172	188	188	543
1. G. Lokotar	168	188	187	543
2. E. Priikko	163	182	186	531
3. A. Lenk	163	179	187	529
4. A. Kukkk	161	180	188	529
5. P. Karu	160	178	187	525
6. V. Jaanson	163	173	186	522
7. E. Antna	170	174	173	517
8. A. Talli	161	166	188	515
9. E. Rull	160	174	181	515
10. L. Viljus	156	174	183	513
10-e keskmine	162,5	176,8	184,6	523,9

Sõjapüssimatš on Mannerheimi suure pokaali rändamapanemisest saadik muutumas maailmavõistluste tähtsaimaks matšis vabapüssimatši kõrval. Võistlused toimuvad korraldava rahvuse sõjapüssiga. Eesti sõjaväe arsenalilt valmistatud „püstkõrvaga“ on meie laskurid aasta jooksul teinud suuri edusamme. Copa Argentina ühekordne võitmine on tõstnud esile Eesti Laskurliidu juhi kindral O. Sternbecki kaudu uue küsimuse, kas ka Mannerheimi maakera Tallinna?

Selle julge soovi taotlemisel on aasta jooksul jõutud suul samam edasi. Püstitati 3 uut Eesti rekordi ja eranditult kõik üle MR-i! Veltv. Gustav Lokotar saavutas maailma jahmatama paneva suurtulemuse — Eesti uue rekordi 543 silmaga (MR on 530), mis on kõigi aegade suurim tagajärg sõjapüssist. Tema tulemus põlvelt asendis on 188 silma (MR on 185), mis on parem eelmisest ER-st 13 silma võrra. Narvalane Aleksander Talli püstitas lamades aserdis uue rekordina — 188 silma, mis on võrdne MR-ga. Teisena ületas veel kogusumma MR-i tartlane Erich Priikko, saavutades 531 silma.

Alec James'i KARJÄÄR

6. „James, maksan seda oma taskust.“

Võisin seda endale lubada, sest sain päris head palka ühes ärtsikaevanduses. Võisin käia jalgpalli mängimas, millal tahtsin, sest minu töökaaslased töötasid minu äraolekul minu eest. Sailor Hunter arvas, et muudan oma arvamist ja läks. Tunnistan, et oleksin lõppeks tema ettepaneku vastu võtnud, kui midagi muud poleks vahele tulnud. See „muu“ oli pakkumine Raith Roversilt.

Bob Morrison ei mänginud kaua pimesikku. „Tahtsin teid juba siis palgata, kuid teised direktorid... Te teate ju... Kuulge James, palkan teid nüüd omal vastutusel!“

Mis puutus palgasse, siis korraldas ta seda samuti. Klubi maksis minu eest täpselt nii palju, kui arvas mu olevat väärt. Ülejäänud — tähendab selle, mille vääriliseks pidas mind Morrison — maksis ta enda taskust! — Nii sai minust Raith Roversi mees ja sellega olin astunud taas sammu kõrgemale oma redelil, mis pidi mind viima vastu kuulsusele.

See oli hooaja lõpul, kui kirjutasin alla Raith Roversi juures. Pidin kohe kaasa tegema Daani turnee. Mõte sellest vapustas mind väikese varbani. Kuid inimesel peab ju pigi olema. Minu pass ei olnud täiesti korras ja reisiseltskond asus matkale... minuta...

Esimesel aastal Raith Roversi juures oli kolm tähtsat sündumust:

Õppisin tundma Peggyt — minu pärastist naist.

Minu reis Kanaaria saartele.

Minu esimene tõsine krahh manageriga.

Ühel päeval käisime koos manager Loganiga ja meie kaitsja Bartoniga ühes suures kaubamajas. Akki kohatasime seal meie treenerit Willis't ühe tütarlapsiga. See oli Peggy, tema tütar. Willis pöördus tema poole, et meid esitleda.

„Need on kaks meie mängijat, Peggy.“

„Mis?“ vaatas Peggy imestunult minu otsa, „see väike käabus mängib jalgpalli?“

Palju ma ei kuulnud sellele järgnenud kõnelusest. Töötasin vaid seda Peggyle tasuda... Ja olen seda teinud! Nimelt abiellusin temaga... Sellest ajast peale maksab tema!

Järgmine suur sündmus oli vahejuhtumine reisil Kanaaria saartele. See turnee korraldati 1924/25. hooaja „surnud hooajal“. Meie lõpp-peatus pidi olema Las Palmas ja meie esimene esinemine Hispaania pinnal pidi aset leidma Vigos.

Viis päeva pärast väljasõitu juhtus sensatsioon, palju hullem ja teist liiki, kui klubikaaslased oskasid mõelda välja pardal igavuse peletamiseks. Võtsin viienda päeva hommikul parajasti vanni, kui keegi tormas mööda käiku, peatus minu ukse ees ja tegi kohutavat lärmi.

„Hei, mis on siis jälle lahti?“ hüüdsin kolistajale.

„Tulge välja! Tulge kohe välja! Laev läheb põhja!“ halises häääl väljast.

Irvitasin omaette... Niisiis olid meie spetsid jälle midagi välja mõtelnud. Mind teie ei vea alt... mõtle-

sin. Ei maksa uskuda, et kukun sisse säärase asja juures. Kümblestin täiesti rahulikult edasi, riietusin kiirustamata ja läksin siis tekile.

Kuid siis jäi süda tõesti hetkeks seisma. Kõik jooksid päästevöödega erutatult ringi, paate lasti juba alla ja kisendavad inimesed püüdsid läbiseigi pääseda päästepaatidesse.

Ka meie pääsesime paati ja aerutasime siis kogu hingest väikese, mitte väga kaugel asuva, saare poole.

Ma ei saanud ka hiljem selle saare nime teada, ainult üks asi jäi mulle meele sellest: saare elanikud ei tunnud mingit huvi raha vastu. Püüdsime neile selgeks teha, et meil on nälj ja oleme janus, kuid isegi siis, kui üks meist pakkus neile kullast sovereigni, jooksid päriselanikud emale. Meie päästjaks sai lõppeks saare misjonär, kes muretsetes meile söögipoolist ja vett ja juhatas meid teele, mis viis saare ainsa sadama juure saare teises otsas.

Asusime teele kitsast rada mööda, ise lauldes, et hoida „meeleolu“. Kilomeetrid näisid olevat lõpmatud. Saabus öö, kuid meie marssisime ikka veel, komistades ja kartes kaotada kitsast teerada pilkasuses. Lõppeks jõudsimme sadamasse. Surmani väsinud, nagu olime, rõõmustasime esimese võõrastemaja üle. Kuid meil polnudki valikut. Seal oli vaid üks võõrastemaja ning see oli äärmiselt must ja räpane, nii et otsustasime pärast võõrastemajaga tutvumist veeta öö linnas jalutades.

Nii kohutav oli see ulualune...

„See on ebaküpse ja kõlbmatu Alec Jamesi eest“, teatas Georj ja sammus uhkesti välja

Järgmisel päeval tossutasime Vigo poole ja nüüd võis alata meie turnee. Meie esimene mäng oli Vigo linnameeskonna vastu, kes oli kõiki ümbruskonnas võitnud. Valmistasime neile suure ja tulise „sauna“ ja kui kõlas lõpuvile, tahtsime lahkuda väljalt näoga, et „nüüd näitاسime teile, kuidas tuleb õieti jalgpalli mängida“. Ütlesin: tahtsime...

Sest juba vuhises üks kivi minu peast mööda, siis teine... Koos kaaslastega jooksime mis jalad võtsid varjule riietusruumi. Sealsed inimesed näisid lugu pidavat heast jalgpallist vaid siis, kui seda demonstreeris nende oma meeskond!... Kui tänapäeval loen apelsinidega loomisest, nagu hiljuti juhtus ühel inglise liigamängul, naeratan vaid. Need mehed oleksid pidanud olema kord Vigo fanaatikute kaljumürakate märklauaks! Siis oskasid nad igatahes hinnata kergemeelselt mänguväljale visatud apelsini...

Kui olime jälle kodus, et alustada šoti hooaega, tuli selle aasta kõrguspunkt number 3: esimene suur krahh klubi manageriga. Mul on olnud edaspidi veel palju kokkupõrkeid, kuid see Jimmy Loganiga jäi meele, sest see oleks peaaegu lõpetanud minu jalgpallikarjääri.

MAITSERIKKAD PILDISTUSED

MEISTERFOTOGRAAFID
KUNINGA 1
ATELJEE AVATUD: KL. 9—5. PÜHAP. K. 11—2

Mängisin Raith Roversi reservide meeskonnas ja minu poolt pakutu oli tõesti väga üksluine etendus. Jimmy lasi mind enda juure kutsuda.

„Peate end aga väga tähtsaks,“ ütles ta. „Näite uskuvat, et sellest on küllalt, kui seisate ja ootate, kuni teile söödetakse pall. Teate, teil tuleb palli järele jooksta! Mõistate?“

„Ma ei mõtlegi sellele,“ löikasin vastu. „Laske teised mängivad palli minu kätte ja ma näitan teistele, mida võin sellega teha!“

„Teie teete seda, mida mina teile ütlesin,“ möirgas Jimmy.

„Käige põrgu oma jutuga! Mängin jalgpalli, nagu mina tahan ja mitte nõnda, nagu mulle kästakse!“ paiskasin talle näkku ja lõin ukse enda järel kinni.

Armastasin jalgpalli üle kõige maailmas, kuid seage minust õieti aru: pidasin sellest lugu kui „mängust“, mitte kui „lahingust“. Tahtsin Raithi eest edasi mängida, kuid ma ei tahtnud, et mind seotaks määruste ja eeskirjadega, et pean tegema seda ja teist.

Pakkisin oma seitse asja kokku ja olin valmis lahkuma jäädavalt. Oleksin ka lahkunud, kui Morrison, kes sellest loost oli kuulda saanud, poleks vahele astunud.

„Jääge, Alec“, rääkis ta mulle. „Olete saamas suureks mängijaks! Teil on ees suur tulevik! Miks loobuda sellest kõigest väikese tüli pärast?“

Hästi, ma jäin. Pääsesin esimesesse meeskonda... lühikeseks ajaks... Ja ühel esimesel mängul sel hooajal — Third Lanarki vastu — lõin ainsa ja otsustava värava. Järgmisel nädalal mind ei asetatud esimesse meeskonda!

„Miks on mind jälle kõrvale jäetud?“ küsisin.

Jimmy ütles: „Alec, olete nii nõrk ja väike, et peame teid enne välja koolitama.“

„Mind välja koolitama! Nii! Kui olen teinud juba nii palju, et mitte oma kohta kaotada esimeses mees-

konnas, siis soovin ka säärast käitumist, nagu klubid esimese meeskonna mängijaile.“

Ei, nende arvates see polevat nõnda. Pakkisin oma asjad taas! Olin sel ajal koledasti särtsu täis ja iga pisem asi pahandas mind. Ja Morrison lahendas jälle seisukorra. Ta pani mulle oma taskust palka juure! Läksin Morrisonile maksma suur hulk sularaha ja veel enam halle juukseid oma Raith Roversi juures viibimise ajal!

Kui mängisin järgmine kord esimeses meeskonnas, esinesin senise paremsisemise asemel vasaksisemise kohal. Sel päeval oli mäng Dundee vastu — meie suure lokaalriivaaliga. Olin otsustanud näidata klubi juhtidele, et väärin oma kohta esimeses meeskonnas. Lõime Dundeed nelja väravaga ja kuigi mina ei löönud neist ühtki, meeldis minu mäng, sest sellest ajast peale ei mänginud ma enam kunagi teises meeskonnas.

Bob Morrison otse säras vaimustusest. Samuti ka minu suur sõber ja kaasmängija Barton. Ja mitte vähem mina ise... Enne kui jutustan edasi, pühendan väikese peatüki George Bartonile. Ühel päeval tegi mind kõvasti maha keegi kohalik arvustaja. Ta kirus klubi juhatust, kes oli mind lasknud mängida esimeses meeskonnas, kuna „ma polevat küps esimese klassi jalgpalliks“.

Siis lõi sekka Barton. Ta korraldas, et too arvustaja külastaks meie välja. See tuligi. George pukseeris arvustaja riietusruumi, haaras ta äkilise liigutusega ja viskas kuuma vannil!

„See on ebaküpse ja kõlbmatu Alec Jamesi eest“, teatas George ja sammus uhkelt välja.

(Järgneb).

Oolokaal

„DANCING-PARIS“

leatab oma luğupeetud külastajaile, et jaanuarist 1939. a. mängib

JOH. PORI ja tema orkester.

algusega kell 1/20 õht. Kabaree algus k. 9 õht.

E E S K A V A S:

Rahvusvahel. tantsutrio

3 Marlem'i

Tantsitar: **CASSATTY**

Maaõik: **HARRYSON** partneriõga.

I õ a l p ü h a p ä e v a l k e l l a 7 — 9

teeõhtu

muusika ja fõieliku eeskavaõga.

Rahuldav maadluskaotus Saksale Berliinis Saksa võitis 4:3

Eesti-Saksa 3. maadlusmaavõistlus

20. jaanuaril 1939. a. Berliinis.

- Kärbeskaal: A. Pulheim (Saksa) — M. Maiste (Eesti) 12.07.
 Sulgkaal: F. Schmitz (Saksa) — A. Veisman (Eesti) 14.06.
 Kergekaal: L. Netteshheim (Saksa) — A. Männis (Eesti) 10.49.
 Kergekeskkaal: E. Puusepp (Eesti) — F. Schäfer (Saksa) 2:1.
 Keskkalaal: L. Schweickert (Saksa) — V. Roolaan (Eesti) 0.28.
 Poolraskekaal: A. Neo (Eesti) — P. Böhmer (Saksa) 2:1.
 Raskekaal: J. Kotkas (Eesti) — K. Hornfischer (Saksa) 6.45.

Maadlusmaavõistluse tulemus Saksaga sai E. Spordilehele teatavaks toimetustöö lõpul, miks maavõistluse lähemale analüüsimisele ja pikemale kirjeldusele saame asuda oma järgmises numbris, millal anname asjaosaliste sulest ülevaate ühtlasi Eesti-Tschehhoslovakkia maavõistlusest ja lisaturniiridest Saksas.

Nagu käesoleva kirjutuse sissejuhatavast loendusest näha, võitis Saksa Berliinis 4:3, millega revanscheeris 1. a. novembris Tallinnas saadud 2:5-kaotuse. Tähelepanu väärrib see, et Berliini maavõistluse seitsmest matschist viis lõppes seljatamistega. Seejuures Saksa saavutas kõik oma neli võidupunkti seljatamistest. Eestlastest tõi ainsana seljavõidu J. Kotkas. Ülejäänud Eesti võidupunktid tuli töövõitudest 2:1. Seega võiks öelda, et Saksa võidus polnud mingisugust kahtlust. Koguni rohkem: Saksa nüüdne 4:3 on selgem kui Eesti 5:2 läinud aastal.

Nagu kirjutas „Kraftsport“ enne nüüdset maavõistlust, lootsid sakslased võita 5:2, misjuures nad eestlastele lubasid loovutada võidud mõlemas raskemas kaalus. Kuid E. Puusepa üllatusvõit oma kangema rivaali F. Schäferi üle muutis maavõistluse lõpptulemuse tasavägisemaks ja kaotust 3:4 võib Eestile pidada koguni heaks tulemuseks, pealegi kui V. Roolaan haruldaselt kiire seljakaotus L. Schweickertile tundus täiesti juhuslikuna ja esialgsete teadete järgi koguni ülekohtusena, kuna Roolaan polevat olnud selili, vaid ainult küljeli.

Kolm seljakaotust järjest kolmes kergemas kaalus võivad välja paista lasta Saksa suurt üleolekut. Kuid ei saa unustada, et just nendes kaaludes olid meie noorimad ja kogemustevaesemad esindajad, kelle välisvõistluste pagas õige ahtake. Näiteks Martin Maiste

oli kuni seljakaotuseni töövõidus, omandanud püsti-maadluses märgatava paremuse. A. Veisman näitas F. Schmitzi vastu päris nauditavat matschi, kuid kogemuste puudus parterimaadluses tõi seljakaotuse. A. Männis ei tundu praegu olevat säärases vormis, mis tal oli kahe aasta eest. Näib, et tal tuleb tugevamalt treenida. Kui välja arvata V. Roolaan juhulik seljakaotus, näitasid ülejäänud eestlased seda, mida neilt võis oodata, kuigi vahest E. Puuseppi isegi ületas enda.

Sakslased võivad maavõistluse tulemusega olla täiesti rahul. Kõva ettevalmistus, mis algas kohe pärast kaotust Eestile, on kannud vilja. Mitmete katsevõistluste najal on nad suutnud mehi ergutada püsivemale tööle ja äratanud nendes auhnuust suuremal määral, nii et nende esindajad, eriti kergemates kaaludes, panid julgesti kõik välja maksimaalse saavutuse püstitamiseks. Lisaks võib ütelda, et seekord õnnestus Saksal koostada tugevama koosseisuga meeskond kui 1. a. euroopavõistlustel ja ka maavõistlustel.

Saksa eeskujuga peaks ergutama ka meie maadlejad praegusest veel intensiivsemale tööle ja rohkemale enda kokkuvõtmisele. Kuna aga meil pole katsevõistlusteks sarnast mitmekesist ja peagu võrdvõimelist maadlejatekaadrit igas kaalus kui Saksas, siis tahes-tahtmatult kerkib üles küsimus, kas juba enne maavõistlusi Lätiga ja Soomega leida teid rahvusvaheliste turniiride korraldamiseks Tallinnas ja Tartus. Vale poleks isegi see, kui kerkivad kulud välismaalaste toomisel kaetaks olümpiafondist.

Soome triumf jäähokis

Võitis maavõistlusel Eesti vastu suurelt 9:1

Läinud aastal oli suureks rõõmuks, kui suutsime pühitseda esimest rahvusvahelist võitu jäähokis, seda pealegi maavõistlusel Soome vastu. See andis julgustust veel rohkema taotlemiseks ja jäähokis võis märgata päris head hoogu.

Nüüd võib mõjuda külmavee-ämbrina kaela suur kaotus samale Soomele 3. maavõistlusel, peetuna 20. jaanuaril Helsingis. Soome triumfeeris 9:1 (3:0, 4:1, 2:0), saavutades majakõrguse revansch 1. a. kaotuse eest. Vabandusi võime otsida küll sellest, et meie meeskond esines nõrgemas koosseisus, kui ka sellest, et olid harjumata peegelsiledal jääl mängimiseks, kuid lõppeks peab ikkagi tunnustama, et soomlased olid paremad tehnikalt, kokkumängult, käsitluselt kui ka kiiremad. Hästi mängis ka nende väravavaht, kuna meie oma seevastu osutus nõrgaks.

Suur kaotus ei anna aga põhjust heitumiseks. Meenutame, et omal ajal kostitasid Kanada ja USA Euroopa parimaid rahvusmeeskondi paarikümneväravaliste vahedega, kuid nüüd on nad sageli koguni kaotajate osas. Tuleb ainult edasi treenida.

Auvärava Eesti kasuks tegi Kree seisul 4:1. Soome väravaküttideks olid: Lappalainen 3, Granström 3, Nyholm 2 ja Sjöberg 1. Eesti meeskonna koosseisu kuulusid: Plätzer; Saue—Saar; Möldre—Kree—Koort; Saarne—K. Sillak—E. Sillak.

Järjekordne poksivõit Läti üle

Eesti vääris suuremat võitu kui 5:3

Eesti-Läti 11. poksimaavõistlus

18. jaanuaril 1939. a. Riias:

Kärbeskaal: V. Caune (Läti) — H. Pärn (Eesti) 3:0.
Kukk-kaal: P. Trusis (Läti) — A. Anman (Eesti) 2:1.
Sulgkaal: K. Käbi (Eesti) — K. Nimanis (Läti) 3:0.
Kergekaal: H. Kanepi (Eesti) — A. Knisis (Läti) 2:1.
Kergekeskkaal: L. Nielender (Eesti) — H. Levenšteins (Läti) 2:1.

Keskkaal: M. Fjodorovs (Läti) — B. Salong (Eesti) 2:1.
Poolraskekaal: V. Leet (Eesti) — A. Meilis (Läti) 3:0.
Raskekaal: M. Linnamägi (Eesti) — V. Grinvalds (Läti) 2. roundis t. k.-o.

Kui Leedu raskejõustiku liidult möödunud sügisel saabus teade, et Balti turniir poksis, Kaunases, lükati edasi kevadeni, oli see sama hea kui sellest loobumine, sest vaevalt on Eestil võimalus turniirist osavõtmiseks kevadel, kuna euroopavõistlused Dublinis langevad peagu samale ajale. Lätlased, kellel nagu-nii on vähe maavõistlusi poksis, asusid energiliselt asja juure ja nii saavutati Eestiga kokkulepe iseseisva maavõistluse pidamiseks. Lätlased olid nõus isegi erapooletu kohtuniku muretsemise, et tagada matšide õiglast hindamist.

Eesti meeskond asus teele kaunis mureliku südamega, sest üllatuste vastu polnud mingit garantiid. Esimesena sai teatavaks erapooletu punktikohtuniku puudumine. Esialgu kavatsetud leedulasest punktikohtunik oli ära öeldud, kuna asemel tahtetud kutsuda sakslane. Teada on, et Saksa katkestas möödunud sügisel pärast Königsbergi poksijate Riias võistlemist sportlikud sidemed Lätiga. Nüüd nähtavasti lätlased tahtsid oma eksitust sellega parandada, et tegid Saksale ettepaneku erapooletu kohtuniku saatmiseks Eesti-Läti maavõistlusele. Vastus olnud äraütlev. Nii tuli paratamatult jääda endise korra juure, et vaheldumisi hindavad võistlust — kaks lätlast ja üks eestlane, ning kaks eestlast ja üks lätlane.

Start tänavusele Tallinn-Valka-Tallinn teatesuusatamisele.

Kõigist ettevalmistustest oli näha, et lätlased tahtsid esineda võimalikult paremini. Võistlejad olid neljaks päevaks viidud Majori treeninglaagrisse, kust otse sõideti kaalumisele. Laager oli nähtavasti mõjunud värskendavalt ja kosutavalt, sest kõigil Läti poksijatel oli võisteldes palju rohkem „tuult“ kui tavaliselt.

Maavõistluse käigust on märkida:

Kärbeskaalus on H. Pärn vormis veidi tagasi läinud, kuna V. Caune on edenenud sügisest saadik. (Torpel teatavasti võitis Caune LAS-i külaskäigu ajal Tallinnas selge paremusega.)

Kukk-kaalus A. Anman oli juba katsevõistlusest teatavaks üllatusmeheks, kui ta võitis H. Gutmanni. Nüüd näitas see noor 17-aastane Tartu poiss, et ta on suuteline pea saavutama veel enam. Hea silmamõõduga ja loomupärase poksija anniga oli ta juba nüüd ilma liialduseta meie meeskonna paremaid mehi. Trusis oli samane nagu varemalt nähtud. Matši käigule vastavalt oleks võidu pidanud saama Anman, kellele aga anti kaotus.

Sulgkaalus on lätlaste poolt kiidetud Nimanis pettumuseks. Nad ise pidasid teda meeskonna parimaks. Peale Käbile kaotamist arvatavasti muudavad ka Läti asjatundjad oma arvamist N. suhtes.

Kergekaalus H. Kanepi ja A. Knisis sooritasid võrdlemisi tasavägise matši, kuid selge paremusega Kanepile. Kohtunikud, kelleks on kaks lätlast ja üks eestlane, otsustavad 2:1 hääletega võitjaks Kanepi. Pärast vaheaega järgnenud matšidel ei ole enam kohtuniku kohal näha Lillenurmsi (end. Eesti poksija, nüüd lätlane, kes eelmisel matšil oli võidu otsustajaks Kanepile).

Kergekeskkaalus on L. Nielender jälle pisut parem kui viimati nähtud katsevõistlustel ja teenib ka võidu H. Levenšteinsile üle. Levenšteins on aga eeldustega noor tuleviku poksija.

Keskkaalus B. Salong, kes peab asendama mumpsi haigestunud A. Raadikut, on omast vastasest M. Fjodorovsist ilmselt parem. Kaks Läti kohtunikku annavad võidu aga Fjodorovsile.

Poolraskekaalus A. Meilis tundub nõrga poksijana. Lätlastest ringikohtunik oleks pidanud mehe disqualifitseerima juba esimesel roundil, selle asemel, et lasta teda 3 roundi maadelda. V. Leedi selge võit.

Raskekaalus teeb M. Linnamägi oma vastase juba esimesel roundil pehmeks. V. Grinvalds kes oma 2 m pikkuse juures kaalub 115 kg, näib Linnamäega võrreldes olevat hiiglane, kes aga abitult piüab midagi saavutada ilma eesmärgile jõudmata. 2. roundi algul lööb L. Grinvaldsi päris groggiks ja ringikohtunik P. Matsov lõpetab võistluse.

Eesti võitis seega 5:3. Kokkuvõttes võib öelda, et Lätil on kergemates kaaludes märgata edenemist, kuid raskemad kaalud on tagasi läinud. Ed. Nurk.

Narva piirivalve võitis

presidendi nimelise teatesuusatamise

Presidendi nimeline Tallinn-Valka-Tallinna teatesuusatamine on meil kujunemas traditsiooniks. Peetuna tänavu neljandat korda, 7. ja 8. jaanuaril, viisid korraldajad — E. Talvespordi Liit ja Kaitseliidu Harju Maleva — võistlusaja võimalikult lähedale Vabadsõja pöördepunktile Valklas, nii et ühtlasi pühitseti Valkla lahingute 20. aastapäeva ning mälestati Vabadsõjas langenud sportlasi kujunenud tava kohaselt.

Ilm võistlusteks oli erakordselt soodus ja lumi hea. Teisel päeval, kuigi külm kõvenes, osutus liuglemine veelgi soodsamaks, nii et esmakordselt tagasisõidul (Valklast Tallinna), kus tee pidevalt tõusul, ületati sinasõidu (Tallinnast—Valkla) aeg. Kogusummas oli võistlusaeg kõikidest senistest sõitudest kiireim. Osavõt-

jaid maksimum — 20 organisatsiooni. Korraldus ladus ja erakordselt punktipealne osutades tõsidusele, millega võetakse ainulaadset suurvõistlust võistlejailt ja korraldajailt.

Võistluse võitis Piirivalve Narva jaoskond rekordajaga 4.26,18, jättes läinudaastase võitja — Kaitseliidu Harju Maleva maha 2.56 min. Tuleval aastal, kui ei üllata mõni kolmas organisatsioon, otsustatakse Presidendi auhinna saatus, kuna mõlemil peariivalil on senistest võistlustest kaks võitu. Võistluste tehnilised tulemused kujunesid järgmisteks (ajad vastavalt Tallinn—Valkla, Valkla—Tallinn kokkuvõtte ja paremusjärjestus):

1. Tallinna garnison	2:25.05	2:21.30	4:46.35	VI
2. Piirivalve Tallinna jaoskond	2:27.55	2:24.12	4:52.07	IX
3. KL Valga Malev	2:56.38	2:50.55	5:47.33	XX
4. KL Harju Malev I	2:16.34	2:12.40	4:29.14	II
5. 5. jalgväe pataljon	2:40.55	2:32.34	5:13.29	XV
6. Piirivalve Lääne jaoskond	2:45.35	2:37.37	5:23.12	XVI
7. Tallinna-Harju Prefektuur	2:20.35	2:15.30	4:36.05	III
8. KL Malev II	2:28.25	2:28.40	4:57.05	XII
9. KL Lääne Malev	2:20.08	2:16.35	4:36.43	IV
10. 1. jalgväe rügement	2:27.21	2:21.55	4:49.16	VII
11. KL Tallinna Malev I	2:33.48	2:21.28	4:55.16	X
12. 1. diviisi staap	2:30.27	2:25.40	4:56.07	XI
13. KL Viru Malev	2:31.31	2:30.50	5:02.21	XIII
14. KL Tallinna Malev II	2:48.50	2:43.28	5:32.18	XVIII
15. ÜENÜ „Hõimla“ osakond	3:00.05	2:31.36	5:31.41	XVII
16. KL Narva Malev	2:24.59	2:19.59	4:44.58	V
17. KL Tartu Malev	2:35.46	2:29.37	5:05.23	XIV
18. Piirivalve Narva jaoskond	2:16.30	2:09.48	4:26.18	I
19. KL Sakala Malev	2:27.32	2:21.52	4:49.24	VIII
20. KL Harju Malev III	2:53.30	2:43.22	5:36.52	XIX

LRÜ korvpallikarikas läks Leedule Esimesed võistlused LRÜ karikale. Finaalis kohtusid Leedu ja Eesti tsoonide võitjad

Läinud aasta lõpul teostati esimesed Balti korvpallivõistlused LRÜ karikale, mis asendab mängust ära jäänud „Chicago Tribune'i“ karikast. Kui viimasele startisid ainult Eesti ja Läti klubid, siis uue karika puhul on juure tulnud ka Leedu. Seega muutuvad uued karikavõistlused veelgi populaarsemateks.

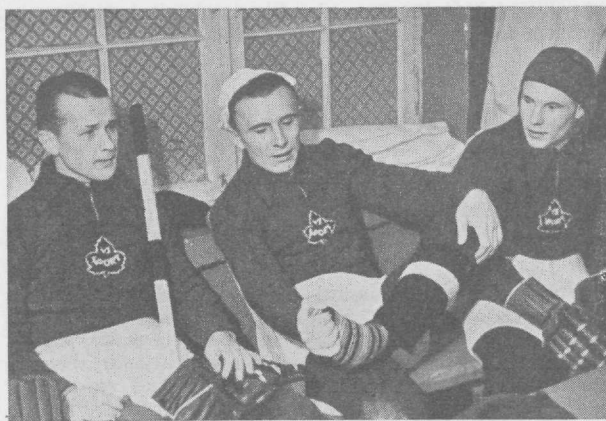
Pärast seda, kui igas riigis oli selgitatud karikavõitja, algasid võistlused rahvusvaheliselt. Need toimusid detsembris, misjuures finaali langes ajale pärast E. Spordilehe jõulushurnaali ilmumist. Siinkohal aga fikseerime nende ajaloolisteks kujunevate karikavõistluste lõpptulemused.

Loos oli esimeseks rahvusvaheliseks karikamatschiks kokku viinud Eesti ja Läti tsoonide võitjad. Eestit esindas ASK, kelle vastu Tall. Kalev oli loobunud tsooni finaalist, ja Läti Riia US. Matsch peeti 11. detsembril Tartus. Üllatuslikult võitis ASK 31:27 (19:13), millega pääses finaali Leedu tsooni võitja Kaunase JSO vastu. Finaal toimus Kaunases, kus JSO võitis selge paremusega 26:18 (12:8). Seega tuli esimeseks karikavõitjaks Kaunase JSO.

Eesti jäähoki rindelt

Kalev-Spordi kaks sõprusmatschi ja Tallinn-Budapesti linnavõistlus

Kui mitte kaasa arvata Eesti-Soome maavõistlust, on Eesti jäähokimehed tänava sooritanud ainult kolm matschi, neist kaks Kalev-Spordi sõprusmatschina ja ühe Tallinn-Budapesti linnavõistlusena. Enne maavõistlust Soomega oli Kalev küll kutsutud võistlusreisile Kaunasesse, kuid Leedu metropolis tekinud sula tõmbas sellele kriipsu. Võistluste-rohkemaks muutub hooaeg alles pärast Eesti-Soome maavõistlust, millise reisi jätkuna Helsingisse rahvusmeeskond pidi kolmeks

Külm näpistab jäähokimeeste varbaid. Pildil (vasakult) Paulson, K. Sillak ja Mõldre.

võistluseks sõitma Rootsisse. Veebruaris on ette nähtud meistrivõistlused.

Startida on saanud seni ainult Tallinna mängijad. Tartlased on saanud küll harjutada, kuid võistluste korraldamiseks puudub Tartus väli. Seetõttu peetakse tänava vist kõik võistlused Tallinnas.

Hooaja avajaiks olid, nagu ülalt aru saada, Kalev ja Sport. Esimeses sõprusmatschis, peetuna teisel jõulupühal, Kalev võitis Spordi 3:1. Kuna Kalev viimastel aastatel on järjekindlalt olnud parem Spordist, siis oli tagajärg täiesti oodatud. Kuid seda ootamatum oli, kui kolmekuninga-laupäeval Sport revanscheeris 4:3. Seejuures veel enne viimase kolmandikaja algust Sport juhtis 4:0. Seega tegi Kalev oma kolm tasuvärvat alles lõpul.

Suursündmuseks oli rahvusvaheline Tallinn-Budapesti linnavõistlus 12. jaanuaril Tallinnas. Teel Tallinna olid ungarlased võitnud Leedu rahvusmeeskonna 1:0, kuna Läti ühe garnituuri oli võitnud samuti 1:0, kuid teisele kaotanud 0:2. Kuid Tallinnas olid ungarlased täielised peremehed, võites 6:1!

Välisvõistlustena on meie jäähokimeestel kutseid Läti, Leetu ja isegi Saksasse (Königsbergi).

Kergejõustiku-kohtunike muresid Tallinna asutatakse iseseisev kohtunikekogu. — Katsed liidu kohtunikele

Kergejõustikuliidu määruste-komitee algatusel kutsutakse kokku 31. jaanuariks s. a. koosolek iseseisvaks Tallinna kohtunike-kogu asutamiseks. Koosolek peetakse sportbüroo ruumes. Täpselt kell 7 õhtul esineb määruste-komitee esimees ins. R. Hollman referaadiga teemal „Nõukogude Venemaal kehtivad kergejõustikumäärused“.

Pärast referaati järgneva koosoleku päevakorras on: 1. Koosoleku rakendus. 2. Iseseisva Tallinna kohtunike-kogu asutamise küsimus. 3. Tall. koht.-kogu isikulise koosseisu kindlaksmääramine. 4. Valimised. 5. Läbirääkimised.

Määruste-komitee esitab koosolekule seisukoha võtmiseks Tallinnas tegutsenud kergej. kohtunike nimesitiku ja teeb omapoolt ettepaneku lugeda Tall. koht.-kogu koosseisu kohtunikeks ka rida aktiivselt tegutsenud kohtunike kandidaate. Läbirääkimiste all esitatakse seisukoha võtmiseks kohtunike ühtlase eraldusmäärgi kavandidid.

7. veebruaril toimub liidukohtunike katsetamine vastava komisjoni poolt, mille koosseisu kuuluvad liidukohtunikud J. Villemson, R. Hollman ja A. Roo-

seste. Katsetamine on kirjalik ja käsitab määruste tõlgitsemise ning tegutsemist peakohtunikuna. Komisjonil on õigus esitada ka suulisi küsimusi.

Märkmeid koolide talispordist

Halvad ilmastikuolud ja võimlate vähesus pidurdavad maksimaalset edukust

Juba alates möödunud aasta oktoobrist, koolide kergejõustikuvõistlustest saadik, kohandusid kooliõppurite spordielu ja -harrastused talviseile tegevusaladele.

Vaatamata sellele, et käesoleva talispordihooja ja ilmastik peagu täiel määral, välja arvatud vaid paar nädalat, on olnud välisele talisporditegevusele täiesti ebasoodus, pole siiski koolide spordielu soikunud. On viljeldud neid alasid, mida ei takista ilmastik ja milleks on muidki eeldusi. Nii on käesoleval hooajal õppurite sportlik tegevus piirdunud peamiselt käsipalliga ja raskejõustiku harrastamisega. Paljudes kohdades provintsis aga takistab korralikku käsipallimängu vastavate ruumide puudumine. Ehkki ka Tallinnas tihti kurdetakse võimlate vähesust, on siiski Tallinn provintsis tublisti paremas seisukorras.

Ainsana üle riigi võidakse nüüd Tallinnas, uues tennishallis, mängida ka talvel tennist. TKSÜ poolt korraldatud karikavõistlused lõppesid hiljuti ja neid võib nii osavõtjate arvu kui ka osavõtjate mängutaseme poolest pidada õnnestunuiks. Üksikmängus poistele võitis tänava AEG poolt väljapandud rändauhinna O. Alas, jättes teiseks möödunud aastase võitja H. Tõnuri. Pr. Plankeni poolt tütarlastele mängupandud karika võitis S. Rütman.

TKSÜ käsipallivõistlused on jõudnud pölvasse ja otsustavasse järku. Tänavu toimuvad võist-

lused esmakordselt uue määrustiku järgi viies klassis. Suurem osa meistreid on veel selgumata. Üldse aga paistab seniste saavutuste põhjal, et edukamalt teistest on seni esinenud Vestholmi koolide meeskonnad, omades mitmes klassis nii korv- kui ka võrkpallis meistriks tuleku võimalusi.

Tartu koolide vahelised käsipallivõistlused on lõpule jõudmas ja võistluspinge tõusnud haritipule. Meistermeeskonna selgumist võib oodata jaanuari lõpuks. Gümnaasiumide võrkpallis peetakse tugevamaks pretendendiks meistritroonile kolledžit, kelle meeskonnas mängib ka internatsionaal Veskila.

Tallinna kui ka provintsi koolide raskejõustiku-harrastajad on praegu pidevas treeningus, et koolide vahelisel võistlusil oma kooli väärikalt esindada. Tallinna koolide raskejõustiku-esivõistlused toimuvad esialgsete kavatsuste järele veebruaris või märtsis. Seni on tugevamaiks raskejõustiku-koolideks olnud Tehnikum, Riigi Tööstuskool ja Gustav Adolphi gümnaasium. Riiklik kolledž on kohati poksis kaunis edukalt esinenud.

Eriti märkimisväärsete võimetega noor-raskejõustiklasi leidub meil aga põllutöökoolides. Nii on Olustvere põllutöökoolis tänava kaks õppurit — M. Karelson ja J. Mäliksoo — ületanud tõstmises 240 kg. Samuti häid raskejõustiklasi on Jämeda, Vaeküla ja teistes põllutöökoolides.

Ka suusataimises on maakoolid tublid. Mitmel pool on põllutöökoolide õpilased seadnud endile juhtlauseks: „Kogu kooli õppurkond suuskadele! See on kohati kuni sajaprotsendiliselt läbi viidud. Peale Tallinna koolide leidub häid suusatajaid veel Nõmme, Narva ja vähemal määral ka teistes koolides.

Viimastel aastatel, eriti aga möödunud aastal, hakkasid koolide juhatused korraldama õpilastele ühiseid talispordipäevi, mis eriti linnaõpilastele tundusid väga huvitavaina ja üldse õppurite tervise seisukohalt kõigiti tunnustatavaina. Peamiseks talispordipäevade korraldamise kohtadeks Tallinna koolidele olid Pirita ja Nõmme, ku'd väiksemaais gruppides käidi ka Aegviidus ja Jämedal. Tartu koolid käisid peamiselt Elvas. Selle idee massilisemat rakendamist takistasid aga jälle ilmastikuolud, tõmmates nii mõnegi kooli sellelaadseist kavatsusist kriipsu läbi. Ka tänavu on kaalutud selliste päevade korraldamist. Ainult kui aga ilmad seda võimaldaksid!

Varemate aastate eeskujul on ka tänavu Tallinna koolides korraldatud liuväli linna 2. gümnaasias. See avati juba enne jõulusid — 22. det. Päevadel, kui sulatõttu ei takista, külastab liuvälja keskmiselt 400—500 õpilast. Eelmisel aastal on ka provintsi koolide õppurid loonud koolide juure liuvälju.

Üldiselt on kaks peategurit, mis õppurite talispordi edukat arengut pidurdavad: esiteks võimlate vähesus (mitmel pool isegi nende puudumine) ja teiseks ebasoodsad taliilmad. Neile pidureile vaatamata on aga siiski kõikidel aladel päris märkimisväärset saavutatud, näidates, et sügav spordiind võib kõik raskused.

Õiendus

V. a. Eesti Spordilehe toimetusele.

Eksiarmaste ärahoidmiseks palume avaldada järgmine õiendus:

Eesti Maadlus-, Poksi ja Tõsteliidu poolt korraldatud 1938. a. meeskonna-võistlustest raskejõustikus ei võtnud Tartumaa üldse osa, põhjustel, mis on teatavaks tehtud asjaomasele liidule, kuid millega viimane ei ole leidnud võimaliku olevat arvestada. Seepärast oli Tartumaa sunnitud meeskonnavõistlustest eemale jääma, mispärast ei saa juttugi olla võistluse kestel „loobumise“ ühe või teise maakonna kasuks, nagu on kirjutatud Eesti Spordilehe läinud aasta viimases numbris artiklis „Meeskonnavõistlused raskejõustikus“.

Austusega Tartumaa Spordiliidu juhatus.

Ostja nõuab

A-S. „VILLA“

kvaliteetseid riidesaadusi

Daamidele kõrgeväärtuslike villaseid kleidi- ja kostüümiriideid ainult prantsuse kvaliteetlõngast uusimate mustrite järgi. — — — Siididest ühevärvilisi ja trükitud kleidiriideid värvi ehtsusega. — — Härradele ülikonnariideid parimaist inglise lõngadest rikkal. mustreis.

Meie saadused on müügil kõigis paremats riideärides.

A-S. „VILLA“

TALLINN, V. KARJA 12, TEL. 450-39

Kindlustage

„EKA’S“

oma

elu ja varandus

„PÄEVALEHT“

ON ISESEISEV, DEMOKRAATLIK JA
ÜLERIIKLIKULT LEVINUIV AJALEHT

SUURIM NING KASULIKEM KUULUTAMISE LEHT EESTIS.
HINNATA KAASANDENA IGAL PÜHAPÄEVAL PILKE- JA
NALJALEHT «KRATT»

MEIE KIRJASTUSEL ILMUB

„LASTE RÕÕM“

— EESTI POPULAARSEIM LASTEAJAKIRI

T. E. K.-Ü.

GRAAFIKATÖÖSTUS

ON TÄIELISIM TÖÖSTUS SEL ALAL EESTIS

TRÜKIKODA

KÖITEKODA

TSINKOGRAAFIA

LITOGRAAFIA

OFFSET-TRÜKK

HINNAD KÕIGILE
VASTUVÕETAVAD

TELLIMISTE
TÄITMINE KIIRE

SUURIMAD NING TÄIELISIMAD
RAAMATU- JA KIRJUTUSMATERJALIDE
KAUPLUSED

KIRJANDUSE- JA PABERILAOD EESTIS

TALLINNA EESTI KIRJASTUSÜHISUS

TALLINN-EESTI, PIKK T. 2.

OMA TELEF. KESKJAAV 428-83